Ազգ
Azg armenian daily
24 ՄԱՅԻՍ 1995, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 95 (849)

Այսօր մամլո ասուլիս ՀՌԱԿ գրասենյակում

Մայիսի 24-ին, ժամը 12.00-ին, ՀՌԱԿ ՀՎ գրասենյակում (Կորյունի 19 ա) տեղի կունենա Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության մամլո ասուլիսը՝ նվիրված ՀՌԱԿ նախընտրական պլատֆորմին:

Մամլո ասուլիսը կվարի ՀՀ ԳԽ պատգամավոր, «Պայքար» ամսագրի գլխավոր խմբագիր, ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամ Հարություն Կարապետյանը: Ասուլիսին կմասնակցեն ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, ՀՀ ԳԽ պատգամավոր, ՀՌԱԿ ՀՎ անդամ, Երեւանի պետհամալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետի դեկան պրոֆ. Ռաֆիկ Պետրոսյանը եւ ՀՌԱԿ ՀՎ անդամ, ՀԹՄՄ խորհրդի նախագահ Ֆրունզիկ Ղուկասյանը:

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ադրբեջանը պնդում է, թե Հայաստանը պատրաստվում է «նոր» հարձակման

Թուրքական Անատոլու լրատվական գործակալության Բաքվի գրասենյակը հաղորդել է, որ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության կարծիքով «Հայաստանի զինված ուժերը պատրաստվում են բռնագրավել Խանլարի եւ Գետաբեկի շրջանները»: Նախարարության համաձայն, հայերը մարտ ամսից ի վեր պատրաստվում են հարձակման եւ «վերջին» զորավարժությունները արդեն կրում էին «հարձակողական» բնույթ:

Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունում լրագրողների ուշադրությունն է հրավիրվել Զորի Բալայանի (որին կոչել են «Հայաստանի պատգամավոր») մայիսի 9-ին Ստեփանակերտում ունեցած ելույթի վրա, որ, ըստ իրենց, ունեցել է «հրձիգ» բնույթ: Նախարարության կողմից հրապարակված հաղորդագրության մեջ հերքվել են հայկական մամուլում լույս տեսած այն տեղեկությունները, թե Բարդայում, Աղջաբադում եւ Բեյլագանում ադրբեջանական բանակը կուտակումներ է կատարում: Հաղորդագրության մեջ, ըստ Անատոլու գործակալության, որի տեղեկատվությունը «Ազգին» հաղորդեց «Ժամանակ» օրաթերթը, ասվում է. «Երկու երկրների միջեւ շարունակվում են խաղաղության բանակցությունները ու հրադադարը: Որեւէ ոտնձգության պարագայում հետեւանքների պատասխանատվությունը կընկնի Հայաստանի վրա»:

Ինչպես հայտնի է, նախորդ օրը Հայաստանը միակողմանիորեն խզեց խաղաղության բանակցությունները, բողոքելով Վրաստանից եկող գազասարի պայթեցման ադրբեջանական պետական ահաբեկչության դեմ: Ըստ երեւույթին, Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունը վերեւի հայտարարությամբ փորձում էր «պրոֆիլակտիկ փայլ» կատարել իր իսկ կազմակերպած ահաբեկչության հետեւանքների դեմ:

Կարմիր խաչը որոնում է հայ-ադրբեջանական հակամարտության անհետ կորածներին

ԲԱՔՈՒ, 23 ՄԱՅԻՍ, ՍՆԱՐՔ ԻՄԱՊՐԵՍ: Ռազմագերիների ու պատանդների փոխանակման առաջին փուլի ավարտից հետո Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեն ձեռնամուխ է լինում հայ-ադրբեջանական հակամարտության ընթացքում անհետ կորածների որոնմանը: Ինչպես Խաբար սերվիսին հայտնեց Բաքվում կոմիտեի պատվիրակության ղեկավար Միշել Մինիկը, Ադրբեջանի համապատասխան պետհանձնաժողովի ցուցակներում նշված են հանրապետության 4000-ից ավելի քաղաքացիներ: Նրա խոսքերով, աշխատանքը բարդանում է այն պատճառով, որ զոհված զինծառայողների անձը երբեմն անհնար է լինում պարզել, քանզի նրանք չունեն զինվորական մեդալյոններ:

Մայիսի 25-ին ԱՄՆ-ում կբացվի Հայաստանի դեսպանության նոր շենքը

Մայիսի 25-ին Վաշինգտոնում հանդիսավորությամբ կբացվի ԱՄՆ-ում Հայաստանի դեսպանության նոր շենքը: Այդ նպատակով այսօր Երեւանից Վաշինգտոն կմեկնի Հայաստանի արտգործնախարար Վահան Փափազյանը: Վաշինգտոնից ստացած տեղեկությունների համաձայն, դեսպանության շենքի բացմանը ներկա կլինեն նաեւ ԱՄՆ պետքարտուղարի տեղակալ Ստրոբ Թելբոթը, ԱՄՆ-ում Հայաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Ռուբեն Շուգարյանը, Կանադայում Հայաստանի հավատարմատար Գառնիկ Նանագուլյանը, Լոս Անջելեսում Հայաստանի հյուպատոս Արմեն Բայբուրդյանը, ինչպես նաեւ իրենց օրհնությունը կբերեն Հայաստանյայց Եկեղեցու ԱՄՆ Արեւելյան թեմի առաջնորդ Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամյանը եւ Միացյալ Նահանգների Արեւելյան եւ Կանադայի անթիլիասական թեմի առաջնորդ Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Աշճյանը:

ՓԱՐԻԶ

Պատրիկ Դեւեջյանը Լյուիսի փաստաբանի ընդդիմախոսի դերում

Ստամբուլի «Մարմարա» օրաթերթը հաղորդում է, որ ֆրանսահայ փաստաբան Պատրիկ Դեւեջյանը, որ Փարիզի պատգամավորն է (նախկինում Ժակ Շիրակի օգնականը) եւ հայտնի է իր հակաթուրքական դիրքորոշմամբ, ներկայումս ստանձնել է ֆրանսահայերի կողմից դատի տրված ամերիկացի պատմաբան Բեռնար Լյուիսի փաստաբան Լեփի ընդդիմախոսի դերը:

Ավելի վաղ Պատրիկ Դեւեջյանը ստանձնել էր ավելի քան 10 տարի առաջ Փարիզի Օռլի օդակայանում իրագործված ահաբեկչական գործողության առթիվ ամբաստանված հայերի պաշտպանությունը: Ֆրանսիական «Քուան» թերթին տված հարցազրույցում նա Լյուիսին ամբաստանել է այն բանում, որ վերջինս առանց որեւէ հետազոտության կատարելու, ամբողջովին պաշտպանում է թուրքական տեսակետները: Դեւեջյանը հայտարարել է, որ Լյուիսի կողմից ժխտվող հայոց ցեղասպանությունը 1918թ.-ին ընդունվել է Թուրքիայի կառավարության կողմից:

ՆՏ

ՍԱՄՈՒԼ

Թեքեյան մշակութային միության մրցանակը Արամ Աբրահամյանին եւ Հակոբ Ասատրյանին

Մինչ Հայաստանում մամուլը վերջին տարիների իր ամենամռայլ օրերն է ապրում մեկ կողմից տնտեսական անհանդուրժողականության եւ մյուս կողմից տնտեսական ամենածանր պայմանների հետեւանքով, ինչը երբեմն հուսահատության է մղում շատերին, քաջալերող, ոգեւորող լուր ստացվեց Տորոնտոյից, որտեղ կիրակի օրը տեղի ունեցավ, ինչպես հաղորդել էինք նախապես, Թեքեյան մշակութային միության Միացյալ Նահանգների եւ Կանադայի տարեկան համագումարը, որը այլ հարցերի կարգին լսեց նաեւ ԹՄՄ «Վարդգես եւ Ռիտա Բալյան» ամենամյա մամուլի մրցանակի դատական կազմի ատենապետ Ռամկավար ազատական կուսակցության կենտրոնական վարչության անդամ եւ Մամլո դիվանի ատենապետ Նուբար Ազատյանի զեկուցումը դատակազմի եզրակացության մասին: Դատակազմը որոշել էր այս տարվա մրցանակը առաջին անգամ հանձնել հայաստանցի երկու շնորհալի լրագրողների՝ «Առավոտ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր, հրապարակագիր Արամ Աբրահամյանին եւ «Ազգ» օրաթերթի հիմնադիր լրագրողներից Հակոբ Ասատրյանին:

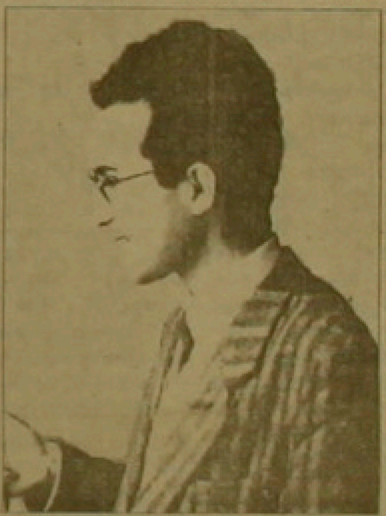

Հայտարարվեց նաեւ, որ ԹՄՄ «Վարդգես եւ Ռիտա Բալյան» մրցանակի 2000 ամերիկյան դոլար պարգեւ, որն այս պարագայում կիսվելու է մեր երկու գործընկերների միջեւ, ինչպես նաեւ նրանց անունը կրող հուշատախտակը հանդիսավոր պայմաններում մրցանակակիրներին կհանձնվի Երեւանում, մոտիկ ապագայում, երբ այստեղ ժամանի տիկին Ռիտա Բալյանը:

1987 թվականից ի վեր հաստատված ԹՄՄ «Վարդգես եւ Ռիտա Բալյան» մրցանակը ամեն տարի դատակազմի որոշմամբ տրվում է հայերեն եւ օտարալեզու հայ լրագրողներին փոխնիփոխ: Մրցանակի առաջին դափնեկիրն է եղել «Մարմարա» օրաթերթի խմբագրապետ Ռոբերտ Հաստճյանը: Այնուհետեւ նրան արժանացել են Արփիկ Միսաքյանը («Յառաջ»), Արա Գալայճյանը («Արմինիըն միրոր սփեքթեյթըր»), Լեո Համալյանը («Արարատ կորտրլի»), Հակոբ Ավետիքյանը («Զարթօնք») եւ ուրիշներ: Անցյալ տարի կարգն էր օտարալեզու հայ լրագրողի՝ ֆրանսագիր վաստակավոր լրագրող եւ խմբագիր Տիգրան Թոսպաթի:

Այս առիթով ջերմորեն շնորհավորում ենք մեր մրցանակակիր երկու գործընկերներին, նրանց մաղթում լրագրական բեղուն եւ առավել արդյունավետ գործունեություն: Շնորհավորում ենք նաեւ Թեքեյան մշակութային միությանը, հայ մամուլի պատմության մեջ առաջին մրցանակի հաստատող եւ բարերար տեր եւ տիկին Վարդգես եւ Ռիտա Բալյաններին, ինչպես նաեւ մրցանակի դատակազմին, այս հիրավի խրախուսական եւ խրախուսիչ որոշման համար, որը, վստահ ենք, դրական նոր լիցքեր կհաղորդի պտղաբեր օրեր ապրող մեր մամուլի բոլոր սպասարկուներին: ■

Ժյուպեի գլխավոր թիրախը՝ գործազրկություն

ՓԱՐԻԶ, 23 ՄԱՅԻՍ, BBC: Ֆրանսիայի նոր վարչապետը՝ Ալեն Ժյուպեն, այսօր իր առաջին ելույթն ունեցավ Ազգային ժողովում (խորհրդարան) եւ ներկայացրեց իր նորակազմ կառավարության ապագա գործունեության հիմնական առաջադրանքները: Առաջին հերթին նա նշեց գործազրկությունը, որ Ֆրանսիայում ամենաբարձր տոկոսն է կազմում Եվրոպայում, եւ որի պատճառներից մեկը բարձր աշխատավարձն է:

Մեծ լրտեսները չեն դատվելու ...

ԲՈՆՆ, 23 ՄԱՅԻՍ, BBC: Դաշնակցային Գերմանիայի գերագույն դատական խորհուրդն այսօր այն եզրակացության հանգեց, թե նախկին Արեւելյան Գերմանիայի լրտեսական ցանցի պատասխանատուները այսուհետեւ ենթակա պետք չէ լինեն դատական հետապնդման, քանի որ նրանք ընդամենը կատարում էին այն ժամանակվա իրենց պետության պատվերը: Գերմանական դատարաններին հանձնարարվեց «մեղմությամբ» վերաբերվել արդեն իսկ դատված կամ ձերբակալված նախկին հետախույզների նկատմամբ: Առայժմ հայտնի չէ, թե ի՞նչ է լինելու արեւելագերմանական հետախուզության նախկին պետին՝ Վոլֆին, որն արդեն 5 տարի է, որ գտնվում է բանտում:

ԵՐԵՎԱՆ

Բոյկո Տարաբանովը հրաժեշտ է տալիս Հայաստանին

Երեկ Հայաստանի Հանրապետության վարչապետ Հրանտ Բագրատյանն ընդունեց Հայաստանում ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչ Բոյկո Տարաբանովին վերջինիս դիվանագիտական աշխատանքի ավարտի կապակցությամբ: Ինչպես հաստատեցին ՄԱԿ-ի Երեւանյան գրասենյակից, Բոյկո Տարաբանովի աշխատանքը ավարտվում է հունիսի 1-ին: Առայժմ հայտնի չէ, թե ով է փոխարինելու ՄԱԿ-ի ներկայացուցչին:

«Նորինվեստը» իր ավանդատուներին պարտք է 4.5 միլիոն դոլլար

«Ներկայումս «Նորինվեստ» ֆինանսական-ինվեստիցիոն ընկերության ընդհանուր պարտքը կազմում է 4.5 մլն. ամերիկյան դոլլար», ասված է ընկերության նախագահ, Արմեն Մարտիրոսյանի հայտարարության մեջ, որը վերջինս գրել է Հայաստանի ՆԳՆ ճննչական մեկուսարանում: Հայտարարությունը փակցված է ընկերության գրասենյակում: Համաձայն հայտարարության, ընկերության նախագահը չի հրաժարվում նշված պարտքը վերադարձնելուց:

Սակայն, ըստ նրա, ներկա պահին ընկերությունը եւ ինքն անձամբ կանխիկ փող եւ լիկվիդային արժեքներ չունեն, այնպես որ վերոհիշյալ գումարի վերականգնումը ներկայումս անհնար է: Իր հայտարարության մեջ «Նորինվեստի» նախագահը ներբողում է պարտքն ամբողջությամբ մարել մեկուկես տարվա ընթացքում միջանկյալ վճարումներ անելով: «Դրա համար անհրաժեշտ է աշխատանքի նորմալ պայմաններ ապահովել եւ ըստ հնարավորին փորձեր հասկացնել տնտեսապես հիմնավորված նախագծերի համար», գրում է նա:

Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազին կից հատուկ կարեւորության գործերի քննիչ Գ. Աբրահամյանի տեղեկացմամբ, առայժմ որոշված չէ, թե որ հոդվածով է մեղադրվում Արմեն Մարտիրոսյանը:

Հիշեցնենք, որ Արմեն Մարտիրոսյանը եւ ֆիրմայի մյուս ղեկավարները ձերբակալվել են մայիսի 12-ին:

ՆՏ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ

ԿԸՀ-ն իրեն օժտել է օրենսդիր մարմնի իրավունքներով

ԱԺՄ վարչության անդամ, ԳԽ պատգամավոր Ռաֆայել Քոչարյանը մայիսի 23-ին, ԳԽ-ում տրված մամլո ասուլիսը պայմանավորեց «քաղաքական պահի լրջությամբ»: Ներկա քաղաքական իրավիճակի համար նա կարեւորեց երկու որոշումներ. հանրաքվեի անցկացումը, որը օրենքի համաձայն պետք է անցկացներ հանրաքվեի հանձնաժողովը, տեղափոխվեց Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով, որտեղից իշխող ուժն այնտեղ ունի ձայների մեծամասնություն եւ երկրորդ սահմանադրությունն ընդունելու անհրաժեշտ ձայների քանակը իջեցվեց 2/3-ի:

Իսկ ընդհանրապես, ԿԸՀ-ն իրեն օժտել է օրենսդիր մարմնի իրավունքներով, ընդ որում կայացնելով ոչ իրավական որոշումներ, նշեց պրն. Քոչարյանը եւ որպես իրավախախտման ամենապարզ օրինակ նշեց ԿԸՀ-ի մայիսի 22-ի որոշումը: Ընտրատարածքային հանձնաժողովից վերցնելով տեղամասային կենտրոնների ձեւավորման լիազորությունը ԿԸՀ-ն թիվ 20 ընտրատարածքում, Օրբելու փողոցի հիմնական տեղամասի դպրոցի կողքին ավելացրել է եւս երկու ընտրական տեղամաս, մեկը ֆիզիոթերապիայի հիվանդանոցում, մյուսը զինվորական հոսպիտալում, ընդ որում վերջինը պատկանում է ռուսական զորամասին: Այս ընտրատարածքում առաջադրված է ԱԺՄ նախագահ Վազգեն Մանուկյանը, մրցակիցներից մեկը կենտրոնական բանկի նախագահ Բագրատ Ասատրյանն է:

«Ընդդիմության համար խաղի կանոնները ընթացքում են փոխվում», այդպիսին էր պրն. Քոչարյանի մեկնաբանությունը:

Թիվ 20 ընտրատարածքում կատարվածը ընդդիմադիրներին խաղից հեռացնելու տարբերակներից մեկը համարվեց, իսկ ընդհանրապես դուրս մղելու ցայտուն օրինակ պրն. Քոչարյանը համարեց ՀՅԴ-ի հետ կատարվածը: Հանրապետությունում հաստատված իրավական քաոսի հեղինակն ու շարժիչ ուժը նա համարեց ՀՀ նախագահին:

Պրն. Քոչարյանը ներկայացրեց նաեւ հանրապետության նախագահի կողքին ԱԺՄ-ի տված գնահատականը, որ «իշխանությունն ամեն գնով պահպանելու ցանկությունից էր թելադրված եւ դա չի էլ թաքցվում»: Ըստ նրանց, նախագահի երկրի դրդապատճառը իշխանությունը կորցնելու վախն էր. «ակնհայտ է, որ սահմանադրությունն անցկացնելու համար 1/3 ձայներ չեն կարող հավաքել եւ երկրորդ խորհրդարանում իրենք մեծամասնություն չեն կազմելու»: Նման եզրահանգման գալու տրամաբանությունը, ըստ պրն. Քոչարյանի, այն է, որ ստորագրություններ հավաքելու պրոցեսում ՀՀՇ-ն համոզվեց, որ ժողովրդի 80 տոկոսի համար իրենք անընդունելի են, ժողովուրդը նրանց հեռանալն է ուզում:

Պրն. Քոչարյանի կարծիքով ՀՀՇ-ի սկզբնական ինքնավստահությունը որոշակի հիմքեր ուներ: Նախորդ չորս տարիներին ժողովրդին բաժանելու, պառակտելու ճանապարհն ընտրելով, իշխանությունները կարողացել են որոշակի արդյունքի հասնել, բայց ոչ հաջողության, ինչպես կարծում էին: «Արդեն հասկացել են, որ ժողովրդի համար իրենք անընդունելի են եւ նախագահի ելույթում այդ ընդգծված վախը կար», ավելացրեց ԱԺՄ ներկայացուցիչը: Նշելով, որ ներկայումս լավագույն հնարավորությունն է ստեղծվել առանց լուրջ ցնցումների փրկել Հայաստանը բռնատիրական կարգերից, նա հայտնեց, որ տասից ավելի կուսակցություններ հստակ միավորվել են երկու կարգախոսի շուրջ. ոչ ասել բռնատիրական սահմանադրությանը եւ թեկնածուներին, որոնք Ազգային Ժողովում պրոֆեսիոնալ աշխատելու պատասխանատվություն չեն ստանձնի:

ՍՈՍԻ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

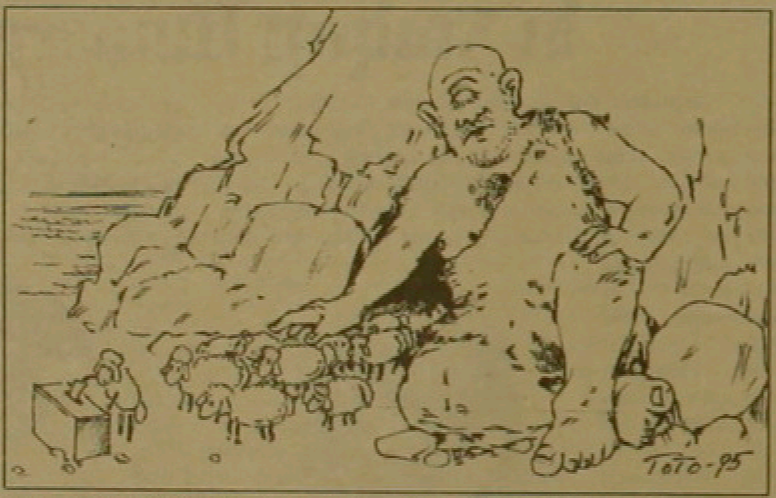

Toto-95

Սեփականաշնորհված օբյեկտներում մեծ փաթեթներ ի հայտ չեն եկել

Մայիսի 23-ին ավարտվեց 10 ձեռնարկությունների բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրությունը: Անդրադառնալով այդ ընթացքին, երեկ ՀՀ կառավարությունում տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսում պետական ունեցվածքի կառավարման եւ առաջին սեփականաշնորհման վարչության պետ Պավել Ղալթախչյանը նշեց, թե ընդհանուր առմամբ այն բավականին հաջող էր: Ամենամեծ արդյունքը գրանցվեց դողերի գործարանում, ուր մոտ 380 տոկոսով գինն աճեց, նախնական 21.110 բաժնետոմսի փոխարեն վաճառելով 80.118-ը, ինչը նշանակում է, թե 105 մլն. դրամի սկզբնական արժեքը հասցվել է 400 մլն. դրամի: Երկրորդը «Տոռ» պետական ձեռնարկությունն է, 128 տոկոս, երրորդը Սյունիքյանի անվան կահույքի ֆաբրիկան 112.4 տոկոս եւ այնուհետեւ գալիս են ամրանների գործարանը (86.6), ԵրԱԶ գործարանը (85.3), «Էլեկտրաապարատ» ՊՁ (81.6), «Կարին» ինքնակցիչների գործարանը (75.1), հրուշակեղենի-մակարոնի կոմբինատը (40.9), Վեդիի ցածրավոլտ ապարատուրայի ՊՁ (38.1), «Կոմպրեսոր» գործարանը (35 տոկոս): Պրն. Ղալթախչյանի ասելով, նշված գրեթե բոլոր 10 ձեռնարկություններում էլ չկա առայժմ որեւէ անձ, որը գնած լինի բաժնետոմսերի 51 տոկոսանոց փաթեթը: Պրն. Ղալթախչյանը նշեց նաեւ, թե ըստ իրենց վերլուծությունների, նշված 10-ից միայն 4-ում կլինի բաժանորդագրություն, իսկ մնացած 6-ում չի լինի, որովհետեւ դրանք 'լավ ձեռնարկություններ չեն:

Միաժամանակ նա տեղեկացրեց, թե մայիս-հունիս ամիսներին բաց բաժնետիրական ընկերությունների ձեւով կսեփականաշնորհվի եւս 31 ձեռնարկություն, որոնցից 10-ի ազդագրեր կան եւ երկուշաբթի օրվանից կսկսվի դրանց բաժանորդագրությունը: Խոսելով նախորդ 10 ձեռնարկությունում անցկացված բաժանորդագրության մասին, նա նշեց, թե բաժնետերեր են դարձել 7286 մարդ, որոնցից 373-ը այդ ձեռնարկությունների աշխատակիցներ չեն: Նրանց մի մասը արտասահմանյան քաղաքացիներ են, որոնք մեծ ներդրումներ են կատարել հատկապես «Տոռում» եւ ԵրԱԶ-ում: Պրն. Ղալթախչյանը անուններ չցանկացավ նշել, բայց խմբագրությանը հայտնի է դարձել, որ Բուենոս Այրեսից խոշոր ձեռնարկատեր Հակոբ Մեհերյանը գնել է ԵրԱԶ-ի բաժնետոմսերի խոշոր խմբաքանակ:

Պրն. Ղալթախչյանն այն համոզմունքը հայտնեց, թե դժվար է ողջ փաթեթը գնել, քանի որ մոտ 36 տոկոսը մնում է կոլեկտիվի տնօրինության տակ: Նրա ասելով, բաժանորդագրվածների 70 տոկոսը տվյալ ձեռնարկությունների աշխատակիցներ են, բանվորներ:

Ինչ վերաբերում է արտասահմանյան ներդրողներին, ապա այժմ մեծ աշխատանք է տարվում այդ ուղղությամբ, պատրաստվում են հատուկ տեղեկանք-բուկլետներ, որոնք ուղարկվում են արտերկրյա կազմակերպություններին:

Բայց, պրն. Ղալթախչյանի կարծիքով, առայժմ մեծ հույսեր չեն կապում արտասահմանյան ներդրողների հետ, որովհետեւ մինչեւ օրս ոչ մի օտարական կամ պաշտոնական կազմակերպություն խոշոր ներդրում չի կատարել:

Միեւնույն ժամանակ, նա կարծիք հայտնեց, որ արդեն իսկ հնարավոր է լինեն անձինք, որոնք այդ բաժնետոմսերը գնած լինեն մի քանի անուններով եւ առայժմ ցույց չտան իրենց կապիտալը: Նա նշեց, որ հետագայում հնարավոր է դրանց ի հայտ գալը եւ պարզ կդառնա, թե ում ձեռքին է փաթեթը: «Որքան խոշոր լինեն այդ փաթեթները, այնքան արդյունավետ կլինի այդ արտադրությունը», ասաց նա:

Ա. Հ.

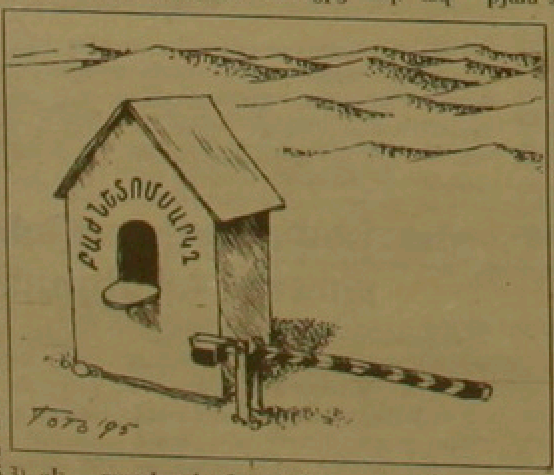

Toto '95

ԵՐԵՎԱՆ

Մետրոպոլիտենի ջրամեկուսացումն ըստ ֆրանսիական ծրագրի

Մայիսի 23-ին ՀՀ տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարարությունում տեղի ունեցավ ֆրանսիական «Սոֆրերյու» եւ «Սոլետանշ» ընկերությունների՝ Երեւանի մետրոպոլիտենում ջրաթափանցումը կանխելու ուղղությամբ մշակված ծրագրի ներկայացումը, որը վերջերս հաղթող էր ճանաչվել եվրահամայնքի «ՏԱՍԻՍ» ծրագրի շրջանակներում հայտարարված մրցույթում:

Ծրագրի ֆինանսավորումը Համաշխարհային եւ արեւմտյան այլ բանկերի կողմից կախված է ՀՀ կառավարության կողմից վարկերի մարման վերաբերյալ տրվող երաշխիքներից: Ինչպես հայտնեց նոյեմբերի 11-19-ը պաշտոնական հրավերով Փարիզ այցելած Երեւանի մետրոպոլիտենի վարչության տնօրեն Հրանտ Բեգլարյանը, համապատասխան խնդրով շահագրգռված կազմակերպությունները հույս են հայտնել ծրագրի ֆինանսավորման իրական հնարավորությունների վերաբերյալ:

Ծրագիրը ներկայացնելիս «Սոֆրերյու» եւ «Սոլետանշ» ֆիրմաների ներկայացուցիչները հայտնեցին, թե հետազոտական աշխատանքների ընթացքում հայտնաբերվել է, որ ջրերի ամենաշատ կուտակումներ առկա են մետրոպոլիտենի «Զորավար Անդրանիկ» կայարանի մերձակայքում: Թունելների մեծ մասը գտնվում է բազալտային ապարների մեջ, մյուս մասը՝ ողողակների: Ջրամեկուսացման ընդհանուր եղանակ մշակելու համար ընտրվել է փորձարարական երկու տեղամաս՝ բազալտային եւ ողողակային: Պարզվել է, որ ջրաթափանցումները չափազանց սաստիկ են, որոշվել է յուրաքանչյուր 15 մետրի վրա կառուցել միջնորմներ, որոնց մեջ ներարկվելու են ջրակայուն լուծույթներ:

Ջրաթափանցումները կանխելու նպատակով օգտագործվելու են նաեւ հատուկ պոմպակայաններ, որոնք գործելու են ինչպես թունելներից դուրս, այնպես էլ մետրոյի կայարաններում: Դրանք ընդունակ կլինեն թունելներից մեկ ժամվա ընթացքում հեռացնել 6 հազար խորանարդ մետր ջուր:

ԳԱԳԻԿ ՄԱՐՏՈՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

12-15 մլն դոլլարի օգնություն բնակչության չունեւոր խավին

Մայիսի 28-ին Երեւանում իր աշխատանքները կավարտի Համաշխարհային բանկի պատվիրակությունը, որը ժամանել էր մայիսի 13-ին՝ բնակչության չունեւոր խավի օգնության նախագծի կազմման հետ կապված հարցերը քննարկելու նպատակով: Ինչպես հայտնեցին Համաշխարհային բանկի հայաստանյան գրասենյակից, նախագծի իրացման համար ենթադրվում է հանրապետությանը տրամադրել 12-15 մլն ամերիկյան դոլլարի անտոկոս վարկ: ԳԱԳԻԿ ՄԱՐՏՈՅԱՆ

Հայաստանի ոսկու արդյունահանման հեռանկարները

Հայ երկրաբանները ավարտել են Սիսիանի շրջանում գտնվող Մարջանի ոսկու բազմամետաղների հեռանկարային հանքավայրի բազմամյա հետազոտությունը: Մասնագետների կարծիքով, այս հանքաշերտերը պիտանելի հումքային բազա կդառնան ոսկու հանույթի՝ Հայաստանում արդյունաբերության զարգացող այս ճյուղի համար: Ինչպես Արմենպրեսի թղթակցին հայտնեցին Հայաստանի Հանրապետության ընդերքի պետական վարչությունում, հանրապետության հարավ-արեւելքում եւ, մասնավորապես, Սիսիանի շրջանում հայտնաբերվել են ոսկու հանքի եւս մի քանի տեղամասեր: Դրանք, անտարակույս, այստեղ կընդլայնեն լայնամասշտաբ որոնողական աշխատանքների հնարավորությունները:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԱՆԿԱՐԱ

Թուրքական հեռուստատեսությունը սպառնալիքներ է տեղում հայերի հասցեին

Հեռուստահաղորդումը սկսվել է նրանով, որ հիշեցվել է ապրիլի 24-ին Իգդիրում հրավիրված գիտաժողովը, ուր «գիտնականները» ու «պատմաբանները» «անհերքելի փաստերով հերքել են» Հայոց ցեղասպանության իրողությունը եւ «հայտնաբերել» հայերի կողմից զանգվածաբար ոչնչացված թուրքերի եղբայրական գերեզմաններ: Թուրքական աշխարհի հետազոտությունների հաստատության նախագահ Թուրան Յազգանը թուրք նահատակների հավաքական գերեզմանների առկայությունը «Զորավար Անդրանիկի եւ այլ հրոսակախմբերի ձեռքի գործն է» համարում: Զեկուցողն ավելացրել է, որ երբ «Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն արտոնի, Երեւանում էլ պեղումներ կկատարվեն եւ այնտեղ էլ կհայտնաբերվեն սպանված թուրքերի հավաքական գերեզմաններ: Մեր ձեռքում փաստաթղթեր կան», ասել է նա: «Երբ մենք ցանկանայինք, ոչ մի բուլղարացի, սերբ կամ հույն կենդանի չէր մնա, բայց դա անմարդկային կլիներ: Թուրք ազգը ազնվական խառնվածք ունի: Ինչ մեղք ունենք, որ այդ ազնվականության պատիժը կրում ենք մինչ օրս, ասել է զեկուցողը եւ ավելացրել, այսօր հույնը եւ հայը հարվածում են մեզ, իսկ մենք շարունակում ենք նրանց հարեւան կոչել»: «Գիտաժողովի» ընթացքում ելույթ է ունեցել նաեւ Ստամբուլում Ադրբեջանի ավագ հյուպատոս Աբբաս Հոջալօղլուն, որն ասել է, որ «հայերը պարծենում են ծեծի ենթարկված, սպանված լինելով, իսկ մենք, երբ ծեծ ուտենք, կամաչենք դա խոստովանել»: «Գիտնականները» որոշել են ապրիլի 24-ը սգո օր հռչակել եւ այդ առթիվ հուշարձան կանգնեցնել: Ստամբուլի «Մարմարան» նշում է, որ շատ կրքոտ ճառ է արտասանել Իգդիրի կուսակալ Ճեմալեդդին Ուզունը, որի խոսքերը ունկնդիրները չեն հասկացել (մեզ հայտնի չէ՝ արագ խոսելո՞ւ, թե՞ անորակ հեռարձակման պատճառով-ԽՏ): Նրա խոսքերից հասկանալի է եղել միայն այն, որ նա հայերի ու քրդերի գործողությունները նույնացրել է:

Այնուհետեւ ցուցադրվել է մի տեսարան ԱՍԱԼԱ-ի (Հայաստանի ազատագրության հայ գաղտնի բանակ) կողմից 1982թ.-ին Անկարայի Էսենբողա օդակայանում կատարված միջադեպից: Հաղորդավարն ասել է. «Երեկ ԱՍԱԼԱ-ի, այսօր PKK-ի ոճրագործներն են շարունակում ցեղասպանություն իրագործել, բայց նրանք չպետք է մոռանան, որ մի օր անպայման պետք է հաշիվ տան»: Այնուհետեւ, նա ոգեւորված բացականչել է. «Հայե՛ր, Մեծ Հայաստանի մասին ձեր երազը՝ ձեր եղբայրական գերեզմանը կդառնա, մի՛ մոռացեք»: Հաղորդման վերջում հնչել է «Մի՛ ճռվողիր, սոխակ» երգը, որով թուրքերին միասնության կոչ է արվում:

ԱՐՍԵՆ ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ե տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆՅԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ձեւավորումը ՊԱՎԵԼ ՂԱԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային ցանցածը «Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

միջպետական

Ինչպես մեր նախորդ համարներում էինք նշել, նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանը, որ Փարիզում էր գտնվում Բ աշխարհամարտի ավարտման 50-ամյակի առթիվ կազմակերպված արարողություններին մասնակցելու նպատակով, մայիսի 8-ին, նախքան հատուկ թռիչքով Մոսկվա մեկնելը, ժամը 13:00 մասնակցել էր նաեւ Փարիզում ՀՀ դեսպանատան շենքին տեր դառնալու ոչ պաշտոնական արարողությանը:

Նախագահը ֆրանսիական ոստիկանների հսկողության տակ, գլխավորելով փոքրիկ պատվիրակությանը, լրագրողիս ջանում էին բացատրել, թե «... մինչեւ այս շենքը գտնելը բավական տանջվեցինք եւ ի վերջո գտանք հաստ պատերով, բարձր առաստաղով, 6 հարկանի, 420 մետր տարածքով եւ փոքր պարտեզով այս շենքը»:

«Ազգի» 1994 թ. մայիսի 17-ի համարում մեր հրատարակած թղթակցության մեջ ջանացել էինք ընթերցողներին ներկայացնել Փարիզում Հայ առաքելական եկեղեցու դիվանի նախագահ պրն. Սարգիս Պետոյանի «գտած» այս շենքի պատմությունը: Ըստ պրն. Պետոյանի, շենքը արժեր 14,5 միլիոն ֆր. ֆրանկ, մինչ-գանի՞ց:

Հարց տվեցինք. «Լավ ... վերջապես այս շենքը ո՞վ եւ ու՞մից գնեց եւ ... արդյո՞ք Հայաստանի կառավարությունը դարձավ սեփականատերը»:

Պատասխան տվեցին. «SOCOF կոչված ընկերությունը (որի բաժնետերերի մեծամասնությունը Հայ եկեղեցու դիվանին էր պատկանում եւ իբր մի մասն էլ պրն. Վահե Թոռոսյան անունով մի անձի) գնեց այս շենքը, առաջիկայում լրիվ ՀՀ-ի կառավարությանը նվիրելու պայմանով եւ մինչ այդ դեսպանատունը տարեկան 1 ֆ. ֆ. վարձ պիտի

Կդադարի՞ այլեւս ... Փարիզի դեսպանատան շենքը «ազգային հարց» լինելուց

որի մեջ էին պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը, Մեծ Բրիտանիայում եւ այլ երկրներում ՀՀ ավագ դեսպան Արմեն Սարգսյանը, Փարիզում ժամանակավոր հավատարմատար Վահան Տեր-Ղեւոնդյանը եւ 2-րդ քարտուղար Ալեքսան Հարությունյանը, ժամանել էր Փարիզի 17-րդ շրջանի «համբավավոր» Վիեռ փողոց թիվ 9 շենքը: Նա ուշադրությամբ քննել էր 6 հարկերի (2-ը նկուղային) բոլոր սենյակները, այցելել փոքրիկ պարտեզը եւ ներկա գտնվել Փարիզում Հայ առաքելական եկեղեցու դիվանի նախագահ Սարգիս Պետոյանի եւ Փարիզում ՀՀ-ի դեսպանատան ժամանակավոր հավատարմատար Վահան Տեր-Ղեւոնդյանի միջեւ կատարվող «Հայաստանի, վերջապես դեսպանատան շենքի տիրանալու կապակցությամբ փաստաթղթերի երկկողմանի ստորագրման արարողությանը»:

Դա դեսպանատան շենքի պաշտոնական բացման արարողությունը չէր եւ հենց դրա համար է, որ քիչ մարդիկ էին ներկա:

Փաստաթղթերի ստորագրումից հետո Տեր-Ղեւոնդյանն ասաց. «... Տարիներ տեւող սպասումներից հետո, վերջապես, ոնց որ հասանք մեր նպատակին. մենք այլեւս կունենանք մեր երկրին, պետականությանը վայել մի դեսպանատան շենք: Դա անկասկած կնպաստի Ֆրանսիայի եւ Հայաստանի լավ հարաբերություններին: Իհարկե, առավել ուրախ ենք, որ մեր հանրապետության նախագահի ներկայությամբ կատարվեց այս արարողությունը: Մեզ համար սա պատմական օր է»: Իսկ պրն. Սարգիս Պետոյանն իր հերթին նշեց. «... Ինձ համար էլ սա պատմական օր է: Ինչպես գիտեք, այս դեսպանատան շենքի պատմությունը երկար է: Տարիներ առաջ 3400 հայեր կողք-կողքի էին եկել, որպեսզի գնեինք մի «ազգային տուն»: Այդ տան մեջ բոլոր կուսակցությունները ու կազմակերպությունները միասին էին ապրում: Անշուշտ, այդ «ազգային տուն» կոչված շենքը նվիրված էր Փարիզի հայոց եկեղեցուն: Այսօր հայոց եկեղեցին այդ «ազգային տուն» շենքի վաճառքի հասույթը նվիրում է ՀՀ-ին եւ այսպիսով կատարում իր պարտականությունը»:

Հանրապետության նախագահն էլ, իր հակիրճ եւ սակայն բավական իմաստալից խոսքի մեջ ասաց. «... Այսքան տարիներ հայերն ունեին ազգություն, սակայն չունեին պետականություն, ուրեմն այսօր, երբ այլեւս ունենք պետականություն, բնականաբար, բոլոր ազգային կառույցները հնարավորություն են ունենում ծառայելու պետականությանը...»: Այնուհետեւ շատ համեստ, կոկիկ պատրաստված սեղանի շուրջ եղավ հյուրասիրություն: Մարդիկ իրար [illegible]րում էին «բարի վայելում ազգովին»:

Փարիզի հայ առաքելական եկեղեցու դիվանի որոշ անդամներ գրեթե պատահաբար այնտեղ գտնվող դեռ, քանի որ ժամանակին Փարիզի հայ եկեղեցուն պատկանած «ազգային տան» վաճառքից գոյացած գումարը ընդամենը 10 միլիոն ֆ. ֆ. էր, ուրեմն Հայաստանի Հանրապետությունն էլ պետք էր հավելյալ տրամադրեր 4,5 միլիոն ֆ. ֆ., տա SOCOF-ին»:

Ըստ ֆրանսիական օրենքների, իր բաժնետերերի միջեւ դատական վեճի մեջ գտնվող մի ընկերություն փնչոփսին է SOCOF-ը, քանի որ պրն. Վահե Թոռոսյանը եւ եկեղեցու դիվանը 30 տարուց ի վեր շա-

որպեսզի գնվեր շենքը: Սակայն, մյուս կողմից, Փարիզում ՀՀ-ի դեսպանատունն էլ ընտրել էր իր (ֆրանսիացի) իրավական խորհրդականը եւ ըստ վերջինի նույն շենքի արժեքը ոչ թե 14,5 միլիոն, այլ 11 միլիոն ֆ. ֆ. էր, արդյո ծագել էր վեճ, բացվել էին բամբասող բերանները ...

Այս ոչ շատ փոքր, մանավանդ Հայաստանի համար, գումարի տարբերության հայտնվելուց հետո, բնականաբար, Հայաստանի կառավարությունը կողմնակից էր եղել շենքի գնման ընթացքը շտապեցնելու եւ, ամենակարեւորը, «խստակեցումներ մտցնելու», այդ ընթացքում իր հերթին բոլոր տալով սխալ տրտահայտություններ, ինչը չէր վրիպել ֆրանսահայ մամուլի սուր հայացքից: Բնականաբար, ֆրանսահայերը հարց էին տալիս, թե մի՞թե ամբողջ Փարիզում մեկ այլ շենք չկար, որպեսզի, ըստ առկա գումարի, գնվեր ...

Սակայն կարծես Հայաստանի Հանրապետության ճակատին էր գրված «ի գին ամեն բանի միայն այս շենքի գնման մասին խոսել» եւ դա կասկածներ էր առաջացնում ...

Հետաքրքիր էր, մարդիկ փոխանակ մտահոգվելու, թե իրենց «գտած» շենքը մեկը 14,5, մյուսը 11 միլիոն էր գնահատում, մտածում էին, թե կարծես Վիեռ փողոցի շենքի տիրոջ ու գնողի գրպանները հեռու չէին իրարից:

Վերադառնալով մայիսի 8-ին, ասենք, թե դարձյալ Փարիզում ՀՀ-ի դեսպանատան շենքը եղավ այս պատմության «հերոսը»՝ Վիեռ փողոցի թիվ 9 շենքը:

Սակայն քանի՞ միլիոնի ...

Ոչ թե՞ 14,5, ոչ իսկ 11, այլ հենց եկեղեցու ձեռքը եղած 10 միլիոնի...

Եկեղեցու շրջանակները բացատրում էին, թե Փարիզում շենքի գները վերջին 4 տարվա մեջ ընկել են: Այո, բայց դա 1994 թ.-ին էր, իսկ երկրորդ էլ՝ 94-95 թթ-ի միջեւ 4,5 միլիոն ֆ. ֆ. տարբերության միան-ռնակ դատավարության մեջ են) «administrateur judiciaire»-ի հսկողության տակ է գտնվում եւ ... այս վիճակում գտնվող մի ընկերություն չի կարող ոչ գնման, ոչ էլ վաճառման գործողություն անել: Ուրեմն եթե կողմերից մեկը վաղը կամ մյուս օրը եւ կամ ուղղակի ֆրանսիական հանրության անունից հանրապետական դատախազությունը պաշտոնապես բողոք ներկայացնի, արդյո՞ք այդ 10 միլիոնն էլ վարչական բարդ ընթացքների մեջ չի ընկնի եւ դեսպանատունն էլ իր «ժամանակավորապես» փողոցը չի մնա ...

Թե եկեղեցու եւ թե պետական շրջանակներ մեզ վստահեցնում են, թե «մտահոգվելու կարիք չկա, ամեն բան նախատեսված է եւ կատարված է երկու կողմերի խորը գիտակցությամբ, քանի որ «administrateur judiciaire»-ը այլեւս գործ չունի»:

«Այս համաձայնությունը, ասում են նրանք, արդեն կնքված է, ըստ որի 4 տարվա մեջ շենքը լրիվ դառնալու է դեսպանատան սեփականությունը, պայմանով, որ Հայաստանը հարգի իր առաջ դրված 4 պայմանները: Այդ պայմաններից գլխավորներն են. նախ ՀՀ կառավարությունը պիտի դիմի ֆրանսիական կառավարությանը, որպեսզի այդ շենքի լրիվ սեփականացման մեխանիզմի ժամանակ զերծ մնա վճարելիք հարկերից, եւ հետո հաջորդ 4 տարիների ընթացքում Հայաստանի դեսպանատունը չտեղափոխվի մի ուրիշ շենք եւ սա մի այլ անհատի կամ անհատների վարձել չտրվի ...»:

«Ազգային տունը» վաճառքից եկ գումարները օգտագործվում են «պետական տան» համար: Խոսք չունենք այլեւս ...

Միայն այս բոլոր գործողություններից հետո մնում ենք, որ «պետական տան» վերածվող «ազգային տան» գումարները այլեւս դադարեն «ազգային հարց» լինելուց:

ՐԱՖՖԻ ՏԵՐՄԻԿ ԱՐԱՔՍ
Փարիզ

ՄԱՄԼՈ ԱՍՈՒԼԻՍ

Հայաստանն ու ԻՆՏԱՍ-ը կգործակցեն գիտության բնագավառում

Երեկ Հայաստանի կառավարության եւ ԻՆՏԱՍ միջազգային կազմակերպության միջեւ ստորագրվեց գիտական համագործակցության մասին համաձայնագիր: Այն ստորագրեցին ՀՀ գիտության եւ կրթության նախարար Վարդգես Գնունին եւ Եվրահամայնքի ԻՆՏԱՍ կազմակերպության Գլխավոր ասամբլեայի նախագահ, Բելգիայի գիտության պետական քարտուղար, պրոֆեսոր Ֆլեմինգ Ուլդրիխը:

«Համաձայնագիրը լայն ճանապարհ է բացում Հայաստանի եւ Եվրահամայնքում ընդգրկված պետություններ ու գիտական կազմակերպությունների միջեւ ակտիվ գիտական համագործակցության համար», ասաց Վարդգես Գնունին: ԻՆՏԱՍ-ի գլխավոր քարտուղար Պիեր Վեները նշեց, թե Հայաստանն իր ակտիվությամբ 5-րդ տեղն է զբաղեցնում ԱՊՀ 12 երկրների շարքում, Ռուսաստանից, Ուկրաինայից, Բելառուսից եւ Վրաստանից հետո եւ արդեն իսկ ներկայացրել է մոտ 50 գիտական ծրագրեր:

Իր հերթին Վարդգես Գնունին նշեց, թե այդ ծրագրերը հիմնականում ուղղված են Հայաստանում առկա հզոր գիտական պոտենցիալի պահպանմանը:

Մի շարք թեմաներ արդեն իսկ ֆինանսավորվում են: Սակայն ԻՆՏԱՍ-ի Գլխավոր ասամբլեայի նախագահ Ֆլեմինգ Ուլդրիխի ասելով ֆինանսական օգնությունը միայն միջոց է հիմնական նպատակին հասնելու համար: Գլխավոր խնդիրը Արեւմտյան եւ ԱՊՀ նորանկախ երկրների գիտնականների միջեւ կապերի հաստատումն է:

«Սա չպետք է դիտարկվի զուտ որպես օգնության ծրագիր, այլ երկու կողմերն էլ պետք է օգուտ քաղեն դրանից», ասաց պրոֆեսոր Ուլդրիխն եւ նշեց, թե միայն վերջին տարիների ընթացքում մոտ 8000 ծրագրեր են առաջարկվել, որոնցից 1000-ն արդեն ներկայացվել են կոնկրետ ֆինանսավորման: Նրա ասելով, հարկավ, հայ գիտնականներն ավելի շատ օգնություն կստանան, քան արեւմտյան գիտնականները, քանի որ նրանք նաեւ ճանապարհորդելու ծախսերը հոգալու կարիք ունեն: Պիեր Վենետի ասելով, արդեն իսկ կարելի է ասել, թե Հայաստանը առաջնակարգ տեղ է գրավում ֆիզիկայի, աստղաֆիզիկայի, աստղագիտության, ինչպես նաեւ մաթեմատիկայի ու ինժեներական գիտությունների գծով համագործակցության ասպարեզում: «Հայաստանի հետ կապված մեր հույսերը լրիվ արդարացան», ասաց նա:

Ա. Հ.

Մամո Դեսսա. Մեր ցանկությունն է, որ 4-5 տարում Հայաստանը դառնա նվիրատու երկիր

ՄԱԿ-ի Համաշխարհային՝ պարենի ծրագրի ղեկավար Մամո Դեսսան հայտնեց, որ ՄԱԿ-ի կառուցվածքում 1963 թ. ստեղծված այս ծրագիրը նպատակ ունի նվիրատու (դոնոր) երկրներից պարենի օգնություն կազմակերպել զարգացող (այսպես կոչված 3-րդ) երկրների համար: Ընդ որում, օգնություն կարող են ստանալ նաեւ ճգնաժամային իրավիճակում հայտնված երկրները (բնական եւ արհեստական): Հայաստանում Համաշխարհային պարենի ծրագիրը հիմնվել է 1993 թ. հոկտեմբերին, բայց միայն հաջորդ տարվա հունվարից է սկսել պարենի բաշխումը նպաստառուներին (պաշտերից հետո մինչեւ բաշխումը 6 ամիս է տեւում): Հայաստանում այս գրասենյակը բացելու անհրաժեշտությունը թելադրված էր փախստականներին եւ նպաստառու խավերին պարենի օգնության կազմակերպմամբ, որպեսզի մեղմացվի եւ կայունացվի պարենի պահանջարկը: Ծրագիրը, որ երկար չի գործի, հոգում է 150 հազար փախստականների եւ 100 հազար անապահով մարդկանց հոգսերը: Մինչեւ այժմ բաշխվել է 9 հազար, իսկ այս օրերին բաշխվում է եւս 3 հազար տոննա պարեն: Իրականացվում է նաեւ պարեն աշխատանքի դիմաց ծրագիրը՝ օգտագործելով Գերմանիայից ստացված օգնությունը: Նա ասաց, որ լուրջ բնույթի դժվարություններ չեն հանդիպել այստեղ, եւ դրան նպաստում է նաեւ մարդասիրական օգնության կոմիտեի հետ համագործակցությունը:

«Եվրոպայում շատ հայեր կան, ասաց Մամո Դեսսան, ես շատ հայ ընկերներ ու ծանոթներ ունեմ: Մինչ այստեղ գալս արդեն ծանոթ էի երկրին, մշակույթին, սովորույթներին: Մեր ցանկությունն է, որպեսզի 4-5 տարում հանրապետությունը դառնա նվիրատու երկիր եւ ոչ՝ ընդունող»:

ՅՈՒՐԻ ՄԱՆՎԵԼՅԱՆ

ՌԵՊԼԻԿ

«Աշխարհում երկու ժողովուրդ կա՝ հայերը եւ մյուսները»

«Լրագրի» մայիսի 23-ի համարում կարդալով լրագրող Անի Խուդավերդյանի «Դասագրքերի շիլաշփոթի հարցը չի լուծվում» հոդվածը, որն անդրադարձել էր ԳԽ-ի կրթության հանձնաժողովի՝ դասագրքերին նվիրված խորհրդակցությանը, մի ուրախալի փաստ նկատեցի (որին չէի կարողացել ունկնդիր լինել՝ ստիպված լինելով դահլիճը շուտ թողնել). խորհրդակցության ժամանակ եզրակացության են եկել կասեցնել «Մխիթար Սեբաստացի» կրթահամալիրի հրատարակչության դասագրքերի բաժանորդագրությունը եւ դիմել կառավարությանը՝ միջոցներ գտնել 92 բլականին կազմված դասագրքերի տպագրությունն իրականացնելու համար, ստեղծել անկախ խումբ դասագրքերի փորձաքննության համար, ստեղծել մեթոդական գործող, հասարակական հիմունքներով աշխատող կրթության խորհուրդ: Այս եզրակացության արժանիքները թեթեւակիորեն նսեմացնելով քաղաքացիս Վահագն Խաչատրյանի ելույթում՝ հաջորդ օրը նույն թեմայով երբեմն խորհրդում հրավիրված քննարկման ժամանակ, եւ ապա կուլիսային լուրերում, որ լուսավորության նախարարին կարծես թե հերթական անգամ պաշտոնից նոխազ են դարձնում եւ «շուտով հանելու են», այնուամենայնիվ չեմ փորձում ուրախանալ, որովհետեւ դա հարցի լուծում չէ: Լուսնախարարից ակնկալելով պաշտոնաթողներ մեր թերթի հրապարակումներում արդեն նշված այն հարցերին, թե ո՞րն է դասագրքերի այլընտրանքը (մի բան, որ ողջունում է նախարարությունը) եւ ինչպե՞ս են բաժանորդագրությունից հետո մնացած դասագրքերը (որ նախատեսված են անապահով ընտանիքների երեխաների համար) դուրս գալու շուկա, ուզում ենք մի բան հիշեցնել: Ռեժիսոր Դոն Շարփի ֆիլմերից մեկի հրեա հերոսը ընտանեկան սովորույթների դեմ ընդվզող որդուն հետեւյալն է ասում. «Մեր ժողովուրդը խիստ եւ երբեմն տարօրինակ ավանդույթներ է ունեցել, սակայն դրանց շնորհիվ է, որ մենք պահպանվել ենք դարերի մեջ»: Վստահ եմ, որ մեր ժողովուրդն էլ է այդպիսին, անկախ բոլոր ժամանակների իշխանավորների օտարամոլությունից եւ մտավորականների՝ աշխարհաքաղաքացիության ձգտումից, երբ անգամ մեկնողների անհաշիվ հերթեր կան դեսպանատների մոտ:

Խորհրդակցությանը ուսուցիչներից, մասնագետներից շատերը նշեցին, որ «Շաղիկ» հրատարակչության գիրք-տետրերը լրացուցիչ աշխատանքների համար կարող են ծառայել, եւ չպետք է զանց առնել «լուրջ» գրքերը որպես երեխաների համար դժվար ընկալելի: Ինձ թվում է, որ շփոթություն՝ է տեղի ունեցել մանկականության եւ մանկամտություն հասկացությունների միջեւ, եւ հավանաբար պարոն նախարարը սա նկատի կունենա երբեք խորհրդում այս շաբաթ հրավիրվելիք դասագրքերի բովանդակային քննարկման ժամանակ: Իսկ կուլիսներում ասում են, որ հին ու նոր դասագրքերի, «շոայլադդումների» ուրախ դաշտի եւ «Անլռելի զանգակատան» միջեւ պարզապես ընկած է դեռի շուկայական հարաբերություններ սլացող նրանց «գեխը»:

Իսկ մինչ այդ, որոշ «չհասկացող» հայ ծնողներ իրենց զավակներին հանում են դպրոցից, նրանց հագուստով, գրենական պիտույքներով բավարարել չկարողանալու համար:

ՏԱՌԻՍ ՎԱՐՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

[illegible]

Կոմս Լեւ Նիկոլայի Տոլստոյին եւ շատ եմ սիրում, հատկապես նրա «Պատերազմ եւ խաղաղություն» վեպը: Երբ սիրում եմ, ճանաչում է՝ ինչ որ թե մի քիչ կլ հասկանում եմ: Ավելի «բարդ» հեղինակների կլ կարծես հասկանում եմ, գոնե ինձ այդպես է թվում, որովհետեւ մեծագույն հաճույք եմ ստանում նրանց ընթերցելուց. Կաֆկա, Ջոյս, Պրուստ: Ո՞վ է «մեղավոր», որ հասկանում եմ նրանց: Ինքը, կամ Տոլստոյը, կլ ո՞վ. նաեւ մյուսները, հապա կլ ո՞վ: Իսկ ով է մեղավոր, որ Ժիրայր Լիպարիտյանին, ինչպես պարզվում է, չեմ հասկացել: Ժիրայր Լիպարիտյանը, ուրիշ ոչ ոք: Երբ, անշուշտ, իրոք, չեմ հասկացել...

Իմ ու նրա հոդվածները մի նական տարբերություն ունեն. իմը Հայոց ցեղասպանության 80-ամյակի կերպել, որոնցից անցյալի մեջ են նարան ունենայինք մեր ժողովրդի բարոյականը փոխելու համար»: Բայց մի՞թե սխալական պատասխանատվությունը հազարդ տալու, իր ընդդիմախոսին անտարբեր անձնական վիրավորանք հասցնելու եւ իմ մտահոգությունները ծաղրանկարի վերածելու համար արժեր Հայոց ցեղասպանությունը միջոց ծառայեցնել, չէ՞ որ խնդրո առարկան շատ է լուրջ եւ շատ է խորը, համազգային ու միաժամանակ ամեն մեկիս վերաբերող, դարդոտ ու մտահոգ: Կարելի՞ է, սխալական անձնապաշտի անձը անցյալի սիրելուց, այն մակարդակի իջնել, որ հեց բառլ տառ հեստեսլ տողերը գրելու. «Եվ հիմա պարզվում է, որ մեզ անհրաժեշտ է ցեղասպանությունը, որպեսզի կարողանանք այդ վիճակն զգալ ու ազնվանալ»: Եվ ապա անորակ հեգնանքով ավելացնո՞ւմ այն «հոգեբանական ուսումնասիրության» կարիք չունի, չէ՞ որ «այդ անդրադարձը կարող էր շատ հետաքրքիր լինել»:

Դուք մեղադրում եք, որ ինձ մոտ «շփոթություն կա պատմության, հիշողության, զգացմունքների, շոկայական հարաբերությունների եւ բարոյականության միջեւ»: Մինչդեռ պատմությունը եւ հատկապես պատմությունը այս ամենի եւ դեռ ուրիշ բաների անքակտելի միասնությունն է, որ դուք գոնե պարտավոր եք իմանալ:

Դուք ինձ մեղադրում եք, որ չեմ նկատել, թե «Ցեղասպանության 80-ամյակի առթիվ այս պետությունը կազմակերպեց բազմաթիվ միջոցառումներ» եւ հատկապես ցեղասպանության թանգարանը «նույն այդ ցեղասպանությունը չմոռանալու համար»: Ապա այդ նույն թանգա-

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ինձ այլազգի ընդդիմախոս տվեք

ՊԵՐՃ ԶԵՅԹՈՒՆՑՅԱՆ

Մայիսի 17-ի մեր համարում հրատարակել էինք գրող Պերճ Զեյթունցյանի «Չիմի՞ կլ լռենք» վերնագրով ընդդիմախոսական հոդվածը ՀՀ նախագահի գլխավոր խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանի՝ Հայկական ցեղասպանության 80-ամյակի առթիվ Երեւանում կայացած գիտաժողովում ունեցած եզրափակիչ ելույթի առթիվ, որի սղագրությունը նախապես լույս էր տեսել դարձյալ մեր թերթում: Իսկ մայիսի 19-ի մեր համարում տպել էինք Ժ. Լիպարիտյանի պատասխան հոդվածը, որին ի պատասխան գրե. Զեյթունցյանի հոդվածը՝ ստորեւ:

առթիվ Երեւանում կայացած միջազգային գիտաժողովում նրա եզրափակիչ ճառի մի քանի վիճահարույց դրույթներն են, բայց ոչ երբեք նրա անձը, իսկ իրենը հիմնականում իմ անձն է... ցեղասպանության ֆոնի վրա:

Ինձ համար տպելի կլիներ կրկնել ընդդիմախոսիս կլինիկական բնույթի մեղադրանքները իմ հասցեին, բայց, ցավոք, ստիպված եմ մեկ առ մեկ պատասխանել բոլորին, որովհետեւ դրանք դուրս են ամեն տեսակի մարդկային հարաբերություններից, նույնիսկ ընդդիմախոսների եւ մանավանդ բանավեճի էթիկայից:

Բանավիճային հոդված գրելիս մարդ սովորաբար մտածում է նաեւ իր ընդդիմախոսի փոխարեն, թե նա այսինչ մտքին կամ այսինչ հատվածին նա ինչ կարող է հակադարձել եւ ինչով պատասխանել: Ու երբ գրում էի, թե ողբերգությունը ժամանակի ընթացքում հավակնոտ բովանդակություն է ձեռք բերում, փոխանակ ընկճելու, ոչնչացնելու, վեհացնում, բարձրացնում է մարդուն, հաղթում նրան, ինչպես պատահեց հրեաների հետ Երկրորդ աշխարհամարտից հետո, թե ողբերգությունը կարող է մաքրել մարդկանց, հասցնել կատարսիսի մաքրագործման, ապաշխարման, հոգեկան տառապանքի ու բարձրության եւ ոչ թե անդամալուծման եւ թե վիշտը միայն լալու համար չէ, վիշտը նաեւ կորացած մեջքն է ուղղում, անբարոյությունը կանխող արգելակ դառնում, սա այս տողերը գրելիս, ինչ մեղքս թաքցնեմ, մտքիս մի հեռավոր ծայրով անցավ, թե արդյոք ընդդիմախոսս էժանագին դեմագոգիայի չի՞ դիմի եւ ջորձի տրամաբանության օգնությանը չի՞ ապավինի (վիշտը ազնիվ է, նշանակում է, ուրեմն), թե ցեղասպանությունն, ուրեմն, օգտակար բան է: Սակայն նույն պահին կլ այդ կասկածը անմիջապես վանեցի ինձանից. չէ, Ժիրայր Լիպարիտյանը, իմ տպավորությամբ, լուրջ մարդ է եւ այդպիսի անվայել միջոցների չի դիմի: Սխալվել եմ, սխալվեցի: Դիմեց, այն էլ ո՞նց դիմեց: Ու գրեց. «Պերճ Զեյթունցյանը ասում է, որ ցեղասպանությունը անհրաժեշտ է, որպեսզի այսօր մենք կարողանանք ավելի լավ ժողովուրդ դառնալ»: Ապա փայլուն մի եզրակացություն, որ կարող էր պատիվ բերել ամեն մի ազնիվ դատախազի. «Այս փաստարկի տրամաբանական հետեւությունն այն է, որ եթե չլիներ ցեղասպանությունը, նրան արժեր մի հատ կազմակերպել.* «Եվ վայ այն ժողովուրդներին, որոնք զրկված են այդ հիշողության հնարավորությունից»: Եղա՞վ, պարոն գլխավոր խորհրդական, ինչո՞ւ այդպես շուտ, այդպիսի ջանասիրությամբ, այդպիսի հմտությամբ յուրացրիք սովետահայ դեմագոգիան: Այդ ե՞րբ հասցրիք:

«Հստակ է, որ ինչ-որ անհանգստություն կա իմ բարեկամ Պերճ Զեյթունցյանի մեջ, որ ինչ-որ բան չի գոհացնում նրան, բայց կասկածում եմ, որ դա ցեղասպանությանը կապված հարց լինի»: Ժ. Լիպարիտյանը մի սար տեղ ինձ իր բարեկամն է հորջորջում: Հասկացանք, որ ուրեմն ես բնավ էլ բարեկամ չեմ: Բայց այդ ինչ կասկածներ են, այդ ինչ փորձեր են դիմացինի հնարավոր մտքերը «կարդալու», եւ այդ «ընթերցումն» օգտագործելու հնարովի դրդապատճառի համար: Փոխանակ անտրամաբանական այդ զբաղմունքին, նա պետք է գոնե իմանար, որ իմ ստեղծագործական կյանքի վերջին տասնհինգ տարիներին հենց Հայոց ցեղասպանությունն է եղել իմ հիմնական թեման: 1979 թվականին, երբ մոլեգնում էր բրեժնեւյան-սուսլովյան ռեակցիան, ես գրեցի «Ոտքի, դատարանն է գալիս» դրաման, նվիրված մեր ազգային վրիժառու Սողոմոն Թեհլերյանին եւ, ի գիտություն Ժ. Լիպարիտյանի, գրեթե պատրաստ ներկայացումը արգելվեց ցուցադրել: Այնուհետեւ, դարձյալ կոմունիստական ռեժիմի օրով, երբ խաղաղության Գորոնների միության վարչության նախագահին չէր ներվում եւ չներվեց «քաղաքական հոսանքությունից դուրս» նման նախաձեռնը, գրեցի երկրորդ դրաման «Մեծ լռությունը» նվիրված Վարուժանի, Սիամանթոյի եւ Կոմիտասի եղերական կյանքի վերջին օրերին: Ապա՝ «Վերջին առաքյալը» ծավալուն վեպը, որի հերոսներն են Գրիգոր Զոհրապը եւ Մեծ եղեռնի զոհ մեր մյուս փայլուն մտավորականները: Իսկ դուք, այս փաստերը մի կողմ դրած, «կասկածում» եք, փորձում եք մտքերս կարդալ, պարզապես ենթադրություններ եք վերագրում ինձ եւ գրում, որ հավանաբար «դա ցեղասպանությանը կապված հարց լինի»: Եղա՞վ, պարոն Լիպարիտյան, ինչու չեք ափսոսում ձեր կենսագրությունը, ձեր անցյալը, «Զորյան» ինստիտուտը, որի հիմնադիր տնօրենն եք եղել երկար ու երկար տարիներ եւ պաշտպանել եք Հայոց դատը, այսինքն՝ այն ժամանակ ձեր մտքով իսկ չի անցել, թե «մեզ անդամալուծում են ցեղասպանությունն ու նրա հետեւանքները»: Ինչո՞վ կբացատրեք այս համակարծական կերպարանափոխությունը եւ արռանի շուրջը նայեք, նայեք, նայեք, մի զգացեք, այս հոյակապ կոթողը, Եղեռնի այս անզուգական հուշարձանը ովքե՞ր են կառուցել: Կոմունիստները չէի՞ն: Հետո՞ ինչ: Չէ՞ որ կոմունիստները, կենտրոնի ճնշման հետեւանքով, բնավ էլ ցեղասպանության հարցի տերերը չէին, պարզապես ժողովրդին լռեցնելու, ժողովրդին սիրաշահելու մի ակտ էր դա, թե կուզեք խեղճացի ակտ: Ձեր միջոցառումներն էլ խեղճացի ակտեր էին. ով է բան ասում...

Դուք մեղադրում եք նաեւ իմ կարճատեսությունը, հարց տալով, թե «Արդյոք ցեղասպանությունը պետք է պետության քաղաքականության հի՞մքը լիներ», այն դեպքում, երբ ինքս սեւով սպիտակի վրա գրել եմ, որ «դեռ նոր-նոր ոտքի կանգնող մեր պետության համար դեռեւս վաղ է Հայոց պահանջատիրության դրոշակակիրը լինել, պետությունը գոնե այսօր պետք է գործի յուրովի, ժողովուրդն ու իր մտավորականությունը յուրովի»: Գրել եմ, չէ՞, ինչո՞ւ եք ինձ վերագրում նաեւ այն մեղքերը, որ ես չեմ գործել: Ուրիշ հարց, որ պետությունը, կրկնում եմ, սխալական գործելակերպը չպետք է փաթաթի ժողովրդի վզին, չպետք է հեռու-հեռուներից, կամաց-կամաց ներշնչի նրան, թե անցյալը «տականք» է կամ «աղբաման», չպետք է մեր ազգային ցավը որակավորի զոհի դարձի:

Ժ. Լիպարիտյանը դարձյալ նենգափոխում է խոսքս, հայտարարելով, թե ես իբր անարգում եմ Հայաստանի ժողովրդին, թեեւ բնավ դժվար չէր հասկանալ, որ ես մեղադրում եմ հենց պետությանը ժողովրդին երկու բեւեռների բաժանելու համար՝ փախստականների եւ գնացողների: Ես հասկանում եմ, որ «անարգում է ժողովրդին» ասելով, նա ուզում է ընթերցողին իմ դեմ տրամադրել, մինչդեռ ընթերցողին իմ դեմ կարող էր տրամադրել միայն ընդդիմախոսի ճշմարիտ ու համոզիչ խոսքը եւ մանավանդ պարկեշտ կեցվածքը:

Շահան Շահնուրի մասին... Մի տողն, մի տողն... Այս ինչ եմ անում ես, այս ում հետ եմ վիճում: Մեկ ուրիշ հայի՞: Հայը հայի հե՞տ է վիճում համազգային մեծագույն ողբերգության մասին կշտամբանքի ծեռքին... Այս ինչ աբսուրդ է, ինչ անհեթեթություն... Հազար Դոստոեւսկու մի մանուկի արցունքի դիմաց հազարավոր հայ մանուկների արցունքը... Չէ, ես այստեղ վերջակետ եմ դնում, չեմ կարող սառը դատողությամբ այս հարցերի մասին վիճել հայ մարդու հետ: Ինձ այլազգի ընդդիմախոս տվեք:

ԲԱՐՔԵՐ

Տնօրենը «գող» է

Մինչդեռ նվիրատվության համար պետք է շնորհակալ լինել

Հայաստանի պատմության պետական թանգարանի տնօրենին ներկայացա ասելով, թե օրերս Հայաստանում իր աշակերտների հետ հյուրընկալված ուրուգվահայ մի ուսուցչուհի թանգարանին է նվիրել հիսուն ամերիկյան դոլար:

Ուսուցչուհին, որի հանգուցյալ ամուսինը թանգարանի հետ ինչ-որ առնչություն էր ունեցել, ցանկացել էր ստանալ որեւէ վկայաթուղթ իր նվիրատվության մասին՝ «ամուսնու արխիվը լրացնելու համար»: Ժամանակի սղության պատճառով ուսուցչուհին այն ստանալ չէր հասցրել: Նա փողը տվել էր թանգարանի աշխատակցուհուն, խնդրելով հանձնել տնօրենությանը եւ աշակերտների հետ հեռացել:

Ուսուցչուհու խնդրանքը կատարելու առաքելությամբ իմ առաջին այցը թանգարան անցավ ապարդյուն, քանի որ տնօրենը միջանցքում հայտարարեց, թե ինքը նվիրատվության մասին տեղյակ չէ, պետք է դիմել հաշվապահությանը:

Հաջորդ օրը թանգարան ներկայացավ ուսուցչուհու մտերիմներից մի երիտասարդ, որը վերադարձավ ավելի կտրական մերժում ստացած, հայտնելով, թե տնօրենը բարկացել է, առաջարկել ես վերադարձնել 50 դոլարը, հայտարարելով, թե ստացական չի տա մի չնչին գումարի դիմաց: Երիտասարդի այն առաջարկին, թե ստացականի փոխարեն հարկավոր է միայն ուսուցչուհուն ուղղված քաղաքավարական, շնորհակալական մի երկտող, տնօրենը պատասխանել էր նույն կտրուկությամբ:

Լուրն այնքան անհավանական ու անբնական թվաց, որ կասկածի տակ առա փաստը (մշակույթի օջախի տնօրեն եւ այդ կոպտությո՞ւնն անհարիր կեցվա՞ծք):

Մայիսի 13-ին տնօրենին գտա իր հիմնարկի երրորդ հարկում:

Նա համաձայնեց ինձ լսել, առանց ծանոթանալու, քանի որ առաջին հանդիպման ժամանակ միջանցքում երեսս չէր նայել, եւ առաջնորդեց իր առանձնասենյակ:

Առաջին իսկ բառը 50 դոլարի մասին զայրացրեց տնօրենին: Նա կտրականապես հրաժարվեց շնորհակալական նամակ տալուց, հայտարարելով, թե պատահել է, որ իրեն վստահել են տասը հազար դոլար գումար եւ ոչ մեկ թուղթ չեն պահանջել. պատահել է՝ մի ուրիշն արգելել է իր նվիրատվության մասին խոսել ու ռեկլամել:

Դիվանագետի մասնագիտությունս թելադրեց խելացիորեն կարճել զրույցը: Խոսակցությունն ավելորդ համարելով, շնորհակալություն հայտնեցի զրույցի համար ու հեռացա:

Հեռացա եւ ուսուցչուհուն գրեցի հետեւյալ նամակը.

«Բարեկամս, դժբախտաբար խոստումս՝ ուղարկել որեւէ արձագանք Ձեր նվիրատվության մասին, չկարողացա կատարել, քանի որ պատմության թանգարանի տնօրենը, հավանաբար նախկին ինչ-որ պաշտոնյա, կատեգորիկ կեցվածք ուներ, առանց սափրվելու, խոժոռ, կտրուկ էր ու զայրացկոտ:

Վստահ եմ, որ թվարկածս հատկանիշները կարդալով պետք է մտածեք, թե այդ բոլորն ինչո՞ւ են խանգարել հիմնարկի համար ստացածի առիթով շնորհակալություն հայտնելուն: Այդ հարցին պատասխանելու համար ես պետք է մի փոքր շեղվեմ նյութից:

Արդեն երրորդ տարին է ապրում եմ քաղաքամերձ ամառանոցներից մեկում եւ ամեն օր երեւան եւ ետ տանում եմ շատ ու շատ մարդկանց, հատկապես՝ գյուղաբնակների:

Այս ճանապարհին, իմ ժողովրդի նկարագրի հետ կապված, պարզվեց մի այսպիսի երեւույթ: Մեքենայից իջնելիս մարդկանց մի մասը շնորհակալություն է հայտնում, մյուս մասն ասում է՝ «գոհ ենք, հորոխտեր»:

Կարճ ժամանակում հասկացա, որ քաղաքաբնակ մարդիկ շնորհակալ են լինում, իսկ մյուսները միայն՝ «գոհ»:

Ուրեմն, ես Ձեզ հայտնում եմ, որ թանգարանի տնօրենը «գոհ» է: Բավարարվենք դրանով:

Եթե թվա, թե բոլոր հայրենաբնակներն են «գոհ», ապա պետք է փարատեմ Ձեր մտահոգությունը: Օրինակ, այն տիկինը, որին Դուք թանգարանի դրամը հանձնել էիք փողը, ոչ միայն ազնիվ ու պարտաճանաչ է, այլեւ՝ իր հիմնարկին արած Ձեր նվիրատվության համար շնորհակալ: Նա ցույց տվեց Ձեր գրած տողերը թանգարանի հուշամատյանում, ակնածանքով պատմեց Ձեր ամուսնու գործերի մասին:

Բերեմ մեկ այլ, իր նշանակությամբ ավելի բնորոշ օրինակ: Հայկական հիմնադրամի նվիրատուները հաճախ ուղեկցվում են մինչեւ գյուղերն ու գանձեզրուները եւ համոզվում, որ իրենց փողերը ոչ միայն տեղ են հասել, այլեւ՝ շենք ու ճանապարհ դարձել: Իսկ ժողովուրդն էլ շնորհակալ է ու երախտապարտ: Այնպես որ ոչ բոլոր հայաստանցիներն են «գոհ», նրանց հիմնական մասը շնորհակալ է թե ֆլի, թե շաշի համար:

Բարեկամս, ցավում եմ, որ թանգարանի տնօրենի հետ ըլից հանդիպումս առիթ չստեղծեց նրան ասելու, որ Դուք հիսունամյա ծառայություն ունեք Մոնտեվիդեոյի հայկական դպրոցում, որ դժվարությամբ եք կուտակել առաջին անգամ Հայաստան գալու ճանապարհածախսը եւ որ Դուք տվել եք Ձեր չեղածից: Չկարողացա ասել, որ Ձեր ընծան ոչ թվաքանորեն, այլ զուտ մարդկայնորեն ավելի մեծ է, քան ուրիշների տված շռայլ գումարները:

Վերջացնելով նամակս, ուզում եմ ասել՝ մի նեղվեք, կարծելով, թե ինձ տաղտուկ ու անհանգստություն եք պատճառել. բնավ: Ձեր խնդրանքը կատարել եմ սիրով, ուրախությամբ: Միայն ցավում եմ, որ արդյունքը Ձեր սպասածը չէր: Ձեզ հետ ժամանած դպրոցականների խումբը չգիտեմ, թե ի՞նչ տպավորությամբ հեռացավ պատմության թանգարանից, բայց մեկ վախ սողաց հոգիս: Երբ տնօրենի աշխատասենյակից դուրս եկա այն զգացողությամբ, թե այնտեղ մեր դարավոր պատմության գրքից բաց էին միայն գավառականության էջերը, անհանգստացա: Արդյոք այդ բանը չնկատեցի՞ն Մոնտեվիդեոյի «Ալեք Մանուկյան» դպրոցի սաները»:

ՌՈՒԲԵՆ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

ԱՐՄԻՆԴ
ԿԵՆՏՐՈՆԸ

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է
ինքզորյա ճանապարհորդության դեպի Հնդկաստանի մայրաքաղաք:

ԵՐԵՎԱՆ - ԴԵԼԻ - ԵՐԵՎԱՆ

Հերթական ուղիղ չվերթը կկայանա հունիսի 24-ին

(ուղեւորության ընթացքում ինքնաթիռը մնում է Դելիում)

«Երեբունի» հյուրանոց, 1 մասնաշենք, 301-307 ս.

Հեռ. 52-75-65, 56-13-92, 56-05-79

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Այժմ բազմաթիվ դիտորդների հեսաւոռում է Ֆրանսիայի նոր նախագահ Ժակ Շիրակի ճաղաքականությունը: Միակ բանը, որ կասկածից վեր է, դա Փարիզի եվրոպամետ ընթացքն է: Նույնիսկ նախընտրական պայքարի թեժ օրերին Ֆրանսիայի ԱԳՆ աշխատակիցները շարունակում էին համառորեն աշխատել կրկնապատկված եռանդով. 1995 թ. առաջին կիսամյակում Ֆրանսիան նախագահում էր Եվրոպական Միության խորհուրդը:

Փարիզում Արեւելյան Եվրոպան համարում են Բոննի շահերի ոլորտ: Ոչ ոքի համար գաղտնիք չէ, որ եվրամիության առանցքը Փարիզ-Բոնն առանցքն է: «Երբ որեւէ խնդրի շուրջ մենք գերմանացիների հետ համաձայնության ենք հասել, նշանակում է մյուս բոլոր եւս կարող են այդ խնդրում համաձայնության հասնել», ֆրանսիացի դիվանագետների այս արտահայտությունը բնավ էլ նման չէ կատակի:

նպաստել են համարում Արեւմտաեվրոպական միության զարգացմանը: Իսկ ՆԱՏՕ-ն, ֆրանսիացիների կարծիքով, ԱՄՆ-ի հետ ռազմավարական գործակցության հիմքն է:

Ֆրանսիացիները համոզված են, որ Ռուսաստանին չեն ընդունի ՆԱՏՕ: Փարիզում կարծում են, որ Մոսկվայի հետ Հյուսիսատլանտյան դաշինքի գործակցության պայմանագիրը կարող է վերացնել խնդիրների մեծ մասը եւ դրանով իսկ փա-

ՖՐԱՆՍԻԱ

Դեպի Արեւելք ընդլայնվում է ոչ միայն ՆԱՏՕ-ն, այլեւ Եվրամիությունը

կում է Եվրամիությունում:

«Մեր կարեւորագույն նպատակներն են Եվրամիության ընդլայնումը, դրա կառույցների կատարելագործումը եւ միջազգային ասպարեզում միության ամրապնդումը», գտնում է նախկին վարչապետ Էդուար Բալադյուրի խորհրդականներից մեկը: Այդ կողմնորոշիչները Ֆրանսիայի համար մնում են անփոփոխ:

Հրաժարական տված Բալադյուրը հասցրել է իր անունը գրել պատմության մեջ: Հենց նա էր, որ 1993 թ. աշնանը եվրոպական պետություններին առաջարկեց ստորագրել «Կայունության պակտ», որը պետք է դառնար աշխարհամասում ճգնաժամերի կանխման գործիք: Այն ստորագրվեց երկու ամիս առաջ եւ անմիջականորեն կապված է Եվրոպայի ապագայի հետ: «Կայունությունը Եվրամիությունը հարելու հիմնական պայմանն է, որոնում է կառավարության փորձագետներից մեկը: Միության մեջ մտնելն այն խթանն է, որը մեր հարեւաններին ստիպում է փնտրել սեփական խնդիրների լուծման ուղիներ»: Այս առիթով Փարիզում հիշեցնում են, որ «Բալադյուրի պակտի» ստորագրումից մեկ օր առաջ Բուդապեշտը եւ Բրատիսլավան բաղձալի համաձայնագիր էին կնքել Սլովակիայում հունգար փոքրամասնության իրավունքների մասին:

Ֆրանսիացիները դեպի Արեւելք Եվրամիության ընդլայնումը համարում են վճռված գործ: ԱԳՆ-ին սերտորեն կապված Վերլուծության ու կանխատեսման կենտրոնում գտնում են, որ Արեւելյան Եվրոպայի երկրներից Եվրամիությանն առաջինը կհարի Լեհաստանը: Դա տեղի կունենա մոտ 2000 թվականին: Կենտրոնի աշխատակիցներից մեկի խոսքով, ի տարբերություն Գերմանիայի, Ֆրանսիան նախկինում պարզապես չէր հետաքրքրվում Կենտրոնական Եվրոպայի պետությունների մասնակցությամբ, նախընտրելով ուշադրությունը բեւեռել միջերկրածովյան երկրների վրա: Այժմ մոտեցումը փոխվել է:

Ֆրանսիան եւ Գերմանիան պետք է իրենց դիրքորոշումները մշակեն եկող տարի կայանալիք Եվրամիության միջկառավարական խորհրդաժողովից առաջ: Այնտեղ կքննարկվի

կել դեպի Արեւելք դաշինքի ընդլայնման ցավոտ բեռան:

Ֆրանսիայի, ինչպես Եվրոպայում Կրեմլի շահերի գլխավոր «լոբբիստի» մասին Մոսկվայում գոյություն

Եվրոպական հաստատությունների բարեփոխումը: Ֆրանսիայի միջազգային հարաբերությունների ինստիտուտի ղեկավարներից մեկի՝ Դոմինիկ Դավիդի կարծիքով, «սառը պատերազմի» ավարտը եւ Եվրամիության սպասվող ընդլայնումը ստիպում են բարեփոխել ԵՄ ղեկավար մարմինները, դրանց աշխատանքը դարձնել առավել ժողովրդավարական, պարզեցնել շատ արարողակարգեր:

Երբ բոլոր մասնակիցները 1996 թ. կամա թե ակամա կհամաձայնեն իրենց հայացքները բարեփոխումների վերաբերյալ, ապա աշխարհամասի անվտանգության ամրապնդման առնչվող բանավեճերը դեռ երկար կշարունակվեն: Առանց համատեղ պաշտպանության խորհրդակարգերի կառույցների, միասնական Եվրոպան չի կարողանա լուրջ դեր խաղալ համաշխարհային գործերում: Ուստի Փարիզում ռազմավարական

ունեցող պատկերացումները ակնհայտորեն չափազանցված են: Այստեղ Բոննի եւ Վաշինգտոնի հետ հարաբերություններն անկյունաքար են դարձնում եւ Ռուսաստանին ընդառաջ գնում են լոկ այնքանով, որքանով դա կարող է ամրապնդել Ֆրանսիայի դերի պետության վարկը:

ԱԳՆ-ում պաշտոնյաներ ուղղակի ասում են. «Երբ Ելցինը Չեչնիայի խնդրի քաղաքական կարգավորման ուղղված գոնե մեկ քայլ անի, մենք մեր կողմից հնարավոր ամեն ինչ կձեռնարկենք Բրյուսելում Եվրախորհրդի եւ ԵՄ ղեկավարության դիրքորոշումը մեղմացնելու համար»:

Փարիզն իրեն գլխավորապես չի պատճառի համառ մոսկովյան խաղացում հնարված «ֆրանսառուսական դաշինքի» առավելությունների, բայց պատրաստ է Ռուսաստանին օգնել, եթե նա համաձայնի խաղալ Եվրոպայում ընդունված կանոններով:

«ԻԶՎԵՍՏԻԱ», 19 մայիս

ՄՈՍԿՎԱ

ԱՊՀ երկրների համատեղ պայքար հանցախմբերի դեմ

ՄՈՍԿՎԱ, 23 ՄԱՅԻՍ, ՄՆԱՐՔ: Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը հավանություն տվեց արտաքին գործերի նախարարության հետ Անվտանգության դաշնային ծառայության (ԱԴԾ) համաձայնեցրած այն առաջարկությանը, որ ԱԴԾ-ն եւ ԱՊՀ պետությունների անվտանգության մարմիններն ու հատուկ ծառայությունները բազմակողմ պայմանագիր կնքեն կազմակերպված հանցագործությունների դեմ համատեղ պայքարելու մասին:

Ինչպես հայտնեց Ռուսաստանի պետության ղեկավարի մամլո ծառայությունը, նախագահը ԱԴԾ-ին հանձնարարել է ԱՊՀ պետությունների անվտանգության մարմինների եւ հատուկ ծառայությունների հետ բանակցություններ վարել եւ համաձայնության հասնելուն պես ստորագրել նման պայմանագիր:

Ռուսաստանը պարտքի դիմաց Բուլղարիային կմատակարարի ռազմական սարքավորումներ

ՍՈՖԻԱ, 23 ՄԱՅԻՍ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ: Ռուս-բուլղարական ռազմատեխնիկական համագործակցությունն ակտիվորեն կզարգանա: Երկու կողմերը շահագրգռված են դրանով, ՌԻԱ-ի թղթակցին ասաց Ռուսաստանի պաշտպանական արդյունաբերության պետկոմիտեի փոխնախագահ Գենադի Վորոնինը Բուլղարիայի վարչապետի հետ հանդիպումից հետո: Երկուշաբթի օրը ստորագրվեց երկու փաստաթուղթ. հատուկ արտադրության ռուս-բուլղարական միջկառավարական հանձնաժողովի՝ ստեղծման կանոնադրություն եւ երկկողմ բանակցությունների արդյունքների մասին արձանագրություն: Համագործակցությունը կընթանա երեք ուղղությամբ. գիտական մշակումներ, հատուկ սարքավորումների համատեղ արտադրություն եւ փոխադարձ առաքումներ: Ռուսաստանն իր պարտքի դիմաց Բուլղարիայի բանակին կմատակարարի 50 մլն դոլլարի հատուկ սարքավորումներ եւ անհրաժեշտ պահեստամասեր:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ֆահդը Արաֆաթից պահանջում է առկախել բանակցությունները

Արաֆաթի գլխավորած Ֆահդը կազմակերպությունը պաղեստինցի ղեկավարներից պահանջեց առկախել Իսրայելի հետ բանակցությունները, մինչեւ որ իսրայելցիները չեղյալ կհայտարարեն Երուսաղեմի արաբական հողերը բռնագրավելու մասին որոշումը: Սա առաջին դեպքն էր, որ Ֆահդը, խաղաղության գործընթացը պաշտպանող պաղեստինյան խոշորագույն կազմակերպությունը, կոչ է անում ընդհատելու բանակցությունները: Արաֆաթը այսօր հանդիպել է Իսրայելի արտգործնախարարին:

Բելգիայում ձախակենտրոնը հաղթական

Բելգիայի ձախակենտրոն կոալիցիան, թվում է, վերագտնելու է իր մեծամասնությունը մայիսի 21-ին կայացած ընտրությունների արդյունքով. վարչապետ Ժան-Լյուկ Դեհայնը իր գոհունակությունը հայտնեց, որ ծայրահեղ աջը չկարողացավ հասնել իր կանխատեսված ջախջախիչ հաղթանակին:

Մարմարա ծովում գազի նոր պաշար

Թուրքական հեռուստատեսության հաղորդման համաձայն՝ Մարմարա ծովում, Ստամբուլին մերձակա ափամերձ Սելեւկիա ավանում հայտնաբերվեց բնական գազի հսկայական պաշար: Նախնական տվյալներով տարեկան կարդյունահանվի շուրջ 2 միլիարդ խորանարդ մետր գազ: Հորատման աշխատանքների համար կծախսվի 35 միլիոն, իսկ ստացված շահույթը տարեկան կկազմի շուրջ 200 միլիոն դոլլար: Արդյունահանված բնական գազը հատուկ գազատարով կհասնի Ստամբուլ:

Գ. Չ.

Sputnik

«Սպուտնիկ»

Միջազգային տուրիզմի բյուրո

ընդլայնում է հայ զբոսաշրջիկների երթուղիները:

Առաջին անգամ

պարբերական ուղիղ չվերթ՝

ԵՐԵՎԱՆ-ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ-ԵՐԵՎԱՆ

Առաջիկա թռիչքը՝ մայիսի 30-ին

Ընդամենը 520$ եւ՝

- Վեցօրյա վայելք Միջերկրականի հարավային ամենաճանաչված ծովափին:
- Հանգստի կատարյալ պայմաններ:
- 3***հյուրանոց, տրանսֆեր, սնունդ՝ օրը 2 անգամ:
- Մինչեւ 25 կգ ուղեբեռ փոխադրվում է անվճար, յուրաքանչյուր լրացուցիչ կգ՝ 1.3 $
- Շրջագայությունների եւ սուր տպավորությունների սիրահարների համար կկազմակերպվեն լրացուցիչ էքսկուրսիաներ դեպի Եգիպտոսի տեսարժան վայրերը:

Գործարարներին ընձեռվում է նոր շուկա յուրացնելու լավ հնարավորություն: Նունատիպ ապրանքներով գերհագեցած հայաստանյան շուկայում Եգիպտոսից բերված Ձեր ապրանքները մեծ պահանջարկ կունենան: Եղեք առաջինը եւ Դուք կշահեք:

Ուղեգրի ցածր գին + նոր եւ էժան ապրանքներ + պահանջարկ նորի հանդեպ՝ ահա ձեր հաջողության գրավականը.

Կատարվում է փաստաթղթերի արագ ձեւակերպում

«Սպուտնիկ» բյուրոյի հասցեն՝

Երեւան, Մոսկովյան 31

Հեռախոսներ՝ 533092, 534940, 538419, 535012

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Մարդու եւ դելֆինի սիրավեպ, որը նաեւ եկամտաբեր է

Մի զարմանալի սիրային կապ է ստեղծվել 24-ամյա էգ դելֆին Յուլինի եւ 22-ամյա Աբդուլլահ անունով մի արաբ հաշմանդամ ձկնորսի միջեւ Եգիպտոսի Սինայի թերակղզու ջրային ավազանում, հաղորդում է ամերիկյան «Նյուզուիք» շաբաթաթերթն իր մայիսի 22-ի համարում:

Աբդուլլահի (եւ նրա հայր ու խուլ ընկերոջ՝ Մոհամմեդի) սիրավեպը դելֆինի հետ, մասնագետների կարծիքով, խիստ հետաքրքիր եւ յափշտակող հազվադեպ մի երեւույթ է: Նրանք հավանական են գտնում, որ նրա «ընկերը» կամ մահացած է, կամ էլ բռնված որսորդական ուռկանի մեջ:

Դելֆինը գերված վիճակում չէ, ազատ է լող տալու ամբողջ Կարմիր ծովի տարածքում, բայց հենց որ Աբդուլլահը հայտնվում է ջրում, նա ուղիղ դեպի նա է լողում, հայտնվում թեւերի մեջ եւ սկսում դնչով «համբուրել» նրան: Աբդուլլահը շոյում է նրան: Կենդանին աչքերը փակում է, հետո պառկում նրա կրծքին եւ միասին նրանք տարվում են դանդաղ լողալով մեկ...:

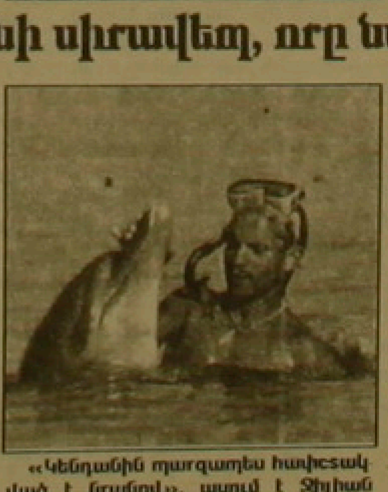

«Կենդանին պարզապես հափշտակված է նրանով», ասում է Չիլիան Ռեյնգոլդ անունով մի ամերիկացի գրոսաշրջիկ: «Երբ ուրիշ մարդիկ են ջուրը նետվում, նա նույն վերաբերմունքը չի ցույց տալիս: Խիստ զարմանալի կապ է»:

«Երբ ես այստեղ չեմ լինում, դելֆինը ...», Աբդուլլահն աչքերից դեպի այտերն է սահեցնում մատները՝ հասկացնելով, որ կենդանին լաց է լինում:

Սիրավեպը, որն սկսվել է մոտ մեկ տարի առաջ, նաեւ եկամտի աղբյուր է դարձել: Սինայի լեռների ու Կարմիր ծովի գեղատեսիլ ֆոնի վրա, առափնյա Նուվեյբ Բա կոչվող զբոսաշրջային կենտրոնի հարավային մասում Աբդուլլահի ընկերները բաց են արել մի սրճարան, որտեղ զբոսաշրջիկները մոտ երկու դոլլար վճարելով, ականատես են լինում սիրային այս տարօրինակ «շոուին»: Նրանք հաճախ ուշադրություն դարձած դիտում են Յուլինին: Բայց Աբդուլլահն զգուշացնում է նրանց, որ ծով իջնելուց ազատվեն բոլոր տեսակի զարդեղեններից, որպեսզի իր «սիրեցյալի» նուրբ մաշկը հանկարծ չվնասվի: Իսկ այն հարցին, թե արդյոք նման կապը դելֆինի համար վնասակար չէ, մասնագետներից Չիլբերը գտնում է, որ «Դա լոկ կենդանու գործն է: Ծովն ընդարձակ է եւ մենակ ապրելն այնտեղ ձանձրալի է: Եթե նա որոշել է մնալ եւ ընկերություն անել, ուրեմն լավ է նրա համար»:

Հ. Օ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ Մշակույթ

«Առավոտյան արթնացար ու վատ տրամադրություն ունես, փորձիր ծաղիկների հետ մտերմորեն խոսել, փունջ սարքել: Բույսերի մեջ տխրությունդ կլուծվի, կանցնի: Իկեբանան անդորր, հավասարակշռություն է բերում»: Հայաստանում միակ պրոֆեսիոնալ ծաղկահարդար Աիդա Բաբայան-Կոզմոյանի անհատական ցուցահանդեսի այս անգամվա հասցեն, ինչպես տեղեկացրել ենք մեր երեկվա լուրի մեջ, Խնկո Ապոր գրադարանն է: (Երեւանցիները ծանոթ են Ա. Կոզմոյանի 1986-ին շատ բան անելու համար առիթ է ներկայանում: Բայց եւ չմոռանանք, որ ծաղկահարդարման արվեստը պահանջում է գիտելիքներ կերպարվեստից, ճարտարապետությունից, համապակից բուսաբույժի հետ աշխատելու տեխնիկական միջոցների կիրառմամբ: Երեւանցին ծաղիկներ սիրում է, սիրում է նվիրել ծաղկավաճառից պարզապես կոճ կոճի շարելով փնջածը, բայց սիրով օգտվում է նաեւ «Բուքինե Ձյուռա սեղմիսի» հարդարած փնջերից: Բուքինեի հարդարանքների մասին խոսելիս, տիկին Աիդան պրոֆեսիոնալ տեսանկյունից են 2 ոճ՝ ճապոնական եւ եվրոպական: Ճապոնականները վերնագրված են եւ եվրոպականից տարբերվում են «ավելի շատ փիլիսոփայություն ներկայացնելով»: Եվ իկեբանա՝ ջրի մեջ աճող ծաղիկների հարդարում նշանակությունն այս դեպքում իսկապես չափազանց նեղ ու անխոս է: Իկեբանան հոգեւորի դաշտում դիտելի դասական բարձր երկինք, միջին մարդ, ցածր երկիր գլխավոր սկզբունքը, դասական ձեւն ունի. 7-րդ դարում այն ճոճերի մենաշնորհն է եղել, եւ նրանց ստեղծած փնջերը զարդարում են իկեբա-

Իկեբանան լուռ արվեստ է եւ քանկ հաճույք Հայաստանում

ժողովրդական տոնը եւ 1987-ին Գողթների տոնը Չարենցի 90-ամյակին նվիրված ցուցահանդեսներին): «Իկեբանան խոհի ու փիլիսոփայության արվեստ է, գրադարանի ընթերցող մանուկները դրանից ազատ պիտի մեծանան: Կգան, կնայեն, գեղեցիկը կտեսնեն, բայց իմ արվեստն ավելի շատ կարող է հասկանալի լինել մեծերին»:

Աիդա Կոզմոյանը 1981-83-ին սովորել է Բեյրութի Սոգեցու ճապոնական 3 խոշոր դպրոցներից մեկում, աշակերտել է Արշո Թորոսճյանին (80-ականներին Արշո Թորոսճյանը հայ հեռուստադիտողին ծանոթացնում էր իկեբանայի գաղտնիքներին): Նրա ասելով, Թորոսճյանը Միջին Արեւելքում անմրցակից է: Այստեղ ծաղկահարդարման սեփական դպրոց բացելու խնդիրը տիկին Աիդային առանձնապես չի ոգեւորում. իկեբանայով զբաղվելը բանկ հաճույք է, Հայաստանի ներկա վիճակն հնարավորություններ չի ընձեռում: «Հայաստանը արեւադարձային երկիր չէ, յուրաքանչյուր ճյուղ կտրելիս պիտի մտածել դրա մասին: Բայց սա չի նշանակում, թե Եվրոպայում այսօր մեծ ճանաչում գտած Արեւելքի այս արվեստն Հայաստանում պիտի եզակի ցուցահանդեսներով իր տեղն ունենա»: Երբ իկեբանան նաեւ յուրություն է, ուրեմն ինչ բուսանյութով

չմոտեցավ. «Նրանք շնորհակալ աշխատանք են տանում, ամենակարեւորը սիրել են տալիս ծաղիկը»:

Ամեն օր նոր իկեբանա տիկին Աիդայի տանը չի ծնվում: «Սարսում եմ այն ժամանակ, երբ պարտեզիս ծաղիկները բացվում են, չնայած մոտ 70 քառ. մետր, որոնց ծաղիկները մեծապես լցնում են տունս»:

Խնկո Ապոր գրադարանում բացված ցուցահանդեսին, որտեղ ներկայացված է 43 աշխատանք, մենակ է աշխատել, 2 օրում: «Ինձ օգնեցին Նորքի բնակիչները, իրենց այգիներից ցանկացածս բուսանյութն ինձ տրամադրելով, նաեւ դեսական հանրախանութի տնօրենը՝ մեզանում եզակի Նոր աշխարհի ծառատեսակից ճյուղեր տրամադրելով»:

Ցուցահանդեսում ընդգրկված տարբեր աշխատանքներն արտացոլում նայի նախասիրմերը: Ցուցահանդեսում կան ճապոնական ոճի դասական եւ ազատ հարդարանքներ, որոնց խիստ ինքնատիպ վերնագրերը՝ «Անբամույց սեր», «Եղերգ», «Ուշացած երջանկություն», «Տղամարդ երազը», «Հավերժական սեր», «Բնապահպանություն», «Շատերից մեկը», «Ես եւ նա», հեղինակն անձնական նախասիրության ըջանակներին չվերագրեց իկեբանան ինքը ոճեցիս է: Վերնագրի «սահմաններում» հետաքրքիր էին ընտրված ոչ միայն ամենատարբեր բնանյութեր՝ արմավի տերեւներ, վարդ, կակաչ, եղրեւանի, հաղվեի հաստ տերեւներ, կակտուս, ցորենի հասկեր, փշտի եւ այլ ծառերի ճյուղեր, այլեւ սափորները: «Ծաղիկներ ու միրգ» միակ օրինակ իկեբանայի «Ես իմ անուշ Հայաստանի արեւահամ բառն եմ սիրում» վերնագիրն իսկապես «տեղավորվել է» ծոպի ամանում՝ վառ դեղին ու կարմիր խնձորներ, արեւի գույն դդում, խաղողի ողկույզներ, նուռ, իսկ կենտրոնում դեղին, կարմիր վարդեր, դեղին վարդակակաչ:

Խնկո Ապոր գրադարանում երկու օր առաջ բացված բարձ ծաղիկների այս ցուցահանդեսը երեք օրվա կյանք ունի, եւ այսօր իր շնորհ ներկայության հուշն է թողնելու:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ԳՅՈՒՄՐԻ

Հունիսի վերջին կտոնվի Հովհաննես Շիրազի 80-ամյակը

Հովհաննես Շիրազի ծննդավայրում՝ Գյումրիում, շուքով ու հանդիսավորությամբ կտոնվի հայոց մեծ բանաստեղծի ծննդյան 80-ամյակը: Հոբելյանական հանդիսությունները տեղի կունենան հունիսի վերջին: Քաղգործկոմի նախագահի տեղակալ Աբրս Պետրոսյանը Արմենպրեսի թղթակցին հայտնեց, որ գործկոմում հաստատվել է հոբելյանական հանձնաժողովի կազմն ու միջոցառումների ծրագիրը:

Շիրազյան շաբաթը կբացվի բանաստեղծի գրական ժառանգությանը նվիրված գիտաժողովով: Գյումրիի փողոցներից մեկը կկոչվի Շիրազի անվամբ, իսկ զբոսայգում կտեղադրվի նրա դիմաքանդակը, հուշատախտակներ կփակցվեն շիրազյան նվիրական վայրերում: Կբացվի «Հովհաննես Շիրազը կերպարվեստում» ցուցահանդեսը, Հայաստանի գրողների միության տեղի բաժանմունքը կանցկացնի «Շիրազյան ընթերցումներ»:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայաստանի անկախությանը նվիրված միջոցառում 122 դպրոցում

Երեկ, Երեւանի թիվ 122 դպրոցում (տնօրեն՝ Կարինե Նավասարդյան) անցկացվեց Հայաստանի անկախությանը նվիրված միջոցառում: Հնչեցին երգեր ու բանաստեղծություններ: Դպրոցի ուսուցիչների եւ աշակերտների ջանքերով կազմակերպված միջոցառման մասնակից աշակերտների մի մասը հայրենադարձներ էին, որոնք մի քանի տարվա ընթացքում սովորել էին խոսել վարժ եւ գեղեցիկ հայերենով: Միջոցառման հյուրերն էին կրթության վարչության պատասխանատուները, ղարաբաղյան պատերազմի մասնակիցները:

Մ. Վ.

Այլեւս չստանալ բաժանորդագրված գրքերին

Վաղուց արդեն մայրաքաղաքի բաժանորդագրական գրախանութը (ռադիոտեխնիկայի հարեւանությամբ գտնվող) չի ստանում նախատեսված գրքերը: Ֆինանսավորված չլինելու հետեւանքով «Երեւանգիրք» միավորումը չի կարողանում Մոսկվայից տեղափոխել հասանելիք գրականությունը, իսկ հավելավճարումներով այդ գործն իրականացնելը ոչ բոլոր բաժանորդներին է հասանելի: «Երեւանգիրք» միավորման տնօրենի կարծիքով, նյութական միջոցների հետ կապված դժվարությունները կարող են հասցնել միավորման լուծարմանը:

ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ, ՀԵՐՄԻՆԵ
ՏԵՐՏԵՐՅԱՆ, ԱՆԺԵԼԱ

Հայ գեղանկարչական ցուցահանդես Բեյրութում

Մայիսի 8-ին Բեյրութի ՀԲԸՄ Քաջել Մովսիսյան կենտրոնի Անդրանիկ Սեւան ակումբում բացվել է հայ գեղանկարչական հավաքական մի ցուցահանդես, տեղեկացնում է Բեյրութում լույս տեսնող «Զարթօնքը»՝ մայիսի 4-ի համարում: Ցուցահանդեսը հովանավորել է Լիբանանի Հանրապետության առեւտրի եւ տնտեսության նախարար տիար Հակոբ Դեմիրճյանը:

ԳՈՒՅԺ

Ոչ եւս է հայ երաժշտության երախտավոր Գուրգեն Միրզայան-Սյունին

Ապրիլի 13-ին Ամերիկայի Միչիգան նահանգում սրտի կաթվածից վախճանվեց ամերիկահայ համայնքի հայտնի դեմքերից մեկը՝ հայ երաժշտության ջատագով ու երախտավոր Գուրգեն Միրզայան-Սյունին, հաղորդում է «Արմինյըն Միրըր Սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթն իր վերջին համարներից մեկում:

Որպես խմբավար Գուրգեն Սյունին համերգներով հանդես է եկել 42 տարի շարունակ (1940-1982) Միացյալ Նահանգների ամբողջ արեւելյան տարածքի երկայնքով Բոստոնից մինչեւ Նյու Յորք եւ Վաշինգտոն: 1971-ից համագործակցել է ՀԲԸՄ-ի հետ: Նրա երգչախմբային եւ պարային համերգները Ամերիկայի երաժշտական ակադեմիայում, Ռոբին Հուդ Դելում եւ Իրվին լսարանում մեծ վառ են պահել հայկական ազգային երաժշտության ավանդույթները Ֆիլադելֆիայում, որտեղ ապրել եւ ստեղծագործել է նա:

Գուրգեն Միրզայան-Սյունին ծնվել է 1910 թվին, Էրզրումում: Որդին է աշուղների գերդաստանից բանահավաք երաժշտագետ եւ արդի հայկական համերգային երաժշտության հիմնադիրներից կոմպոզիտոր Գրիգոր Միրզայան-Սյունու (1876-1939): Հաստատվելով Ֆիլադելֆիայում, Գուրգեն Սյունին այնտեղ հիմնել է Ֆիմմաֆոնան ընկերություն, որի նախագահն է եղել երկար տարիներ: Հայոց եղեռնի ժամանակ նրա ապրած փորձությունները ու ռուսական հեղափոխության ընթացքում Հայաստանում եւ Վրաստանում նրա ունեցած փորձառությունները հարուստ նյութ են դարձել ինչպես «Ֆիլադելֆիա Ինկուայրըր» թերթի, այնպես էլ Բրիտանական հեռուստատեսության վավերագրական բաժնի համար:

Խորասուզվելով հորից ժառանգություն ստացած երաժշտական գիտելիքների հարուստ աշխարհի մեջ, նա հղանում է իրագործել Սյունու նախագիծը, որը դառնում է հայկական երաժշտության պատմության հարկերից զերծ ոչ-շահաբեր մի կազմակերպություն:

Գուրգեն Սյունին ամուսնացած էր Արաքս Քեսպեճյանի հետ: Երկու զավակներից Ռոնալդը Չիկագոյի համալսարանում՝ քաղաքագիտության դասախոս է, իսկ Լինդան անգլերեն է դասախոսում Ուեստ Չեստր համալսարանում:

Կամերային երաժշտության տուն
Հունիսի 2-ին
ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
(դաշնամուր)
Ծրագրում՝ Մոցարտ, Շուբերտ, Լիստ
Համերգին մասնակցում է Ս. Բաբաջանյանի անվան մրցույթի դափնեկիր Կամիլա Երկանյանը
Սկիզբը ժամը 16-ին:

ՀՅՈՒՐԱԽԱՂԵՐ

Կոմիտաս քառյակի երեք համերգները՝ կարեւոր լիցք հայ համայնքին

Վերջերս Արաբական Միացյալ Էմիրություններից հայրենիք վերադարձավ Կոմիտաս քառյակը: Այցելության մասին է պատմում կազմակերպիչ Վեւարդ Բաղդասարյանը:

Փութեթիվ է Միացյալ Արաբական Էմիրություններում ապրող հայության թիվը՝ հազիվ 1500-ի հասնում: Հայերը հիմնականում ապրում են Աբու Դաբի, Դուբայ եւ Շարժա քաղաքներում, հանգրվանել են վերջին 20-25 տարիների ընթացքում Միջին եւ Մերձավոր Արեւելքի երկրներից, հատկապես Լիբանանից, Սիրիայից, Իրաքից, մասամբ՝ Պարսկաստանից:

Հայ համայնքի՝ Աբու Դաբիում գործող հայկական մշակութային ընկերակցության հրավերով մայիսի 25-ին էմիրություններ մեկնեց Կոմիտաս քառյակը:

Այցը համընկավ հայոց ցեղասպանության 80-ամյակի ոգեկոչմանը նվիրված միջոցառումներին, որոնց նույնպես մասնակից դարձավ քառյակը: Առաջին համերգը տեղի ունեցավ Շարժայի մշակույթի կենտրոնի շքեղ սրահում, որտեղ հավաքվել է ավելի քան 400 հայ եւ օտար հանդիսատես: Ներկա էին Լեռնային Լիբանանի նահանգապետը, Լիբանանի հյուպատոսը էմիրություններում, բարձրաստիճան այլ հյուրեր:

Համերգին ներկա էին Մեծի Տանն Կիլիկիո Զարեհ արքեպիսկոպոս Արզումանյանը եւ Ծոցի երկրների հայության առաջնորդ Օշական Չոլոյանը:

Համերգի առաջին մասում կատարվեցին Հայդնի թիվ 5 կվարտետը եւ Հինդեմիթի «Մինիմաքսը» (6 մանրանվագներ): Երկրորդ բաժնում հնչեցին Էդ. Միրզոյանի եւ Կոմիտասի ստեղծագործությունները:

Ապրիլի 28-ին Աբու Դաբիի ազգային վարչության կողմից կազմակերպված եղեռնի 80-ամյակին նվիրված երեկոյին քառյակը կատարեց Կոմիտասի «Պատարագը»: Նահատակների ոգեկոչման առիթով խոսք ասաց նաեւ արքեպիսկոպոս Օշական Չոլոյանը:

Եզրափակիչ համերգին (կազմակերպվել էր Աբու Դաբիի հայ մշակութային ընկերակցության եւ տեղի մշակույթի հիմնարկության ջանքերով), բացի հայ համայնքի ներկայացուցիչներից, ներկա էին բազմաթիվ օտարերկրացիներ, ինչպես նաեւ էմիրություններում հավատարմագրված դիվանագետներ: Հուզիչ եւ տպավորիչ էր ապրիլի 30-ին Աբու Դաբիի մշակույթի հիմնարկության շքեղ դահլիճում կայացած համերգը: Հայ արվեստի մի իսկական հաղթարշավ: Տաղանդավոր երաժիշտների կատարողական բարձր արվեստը՝ քառյակի առաջին ջութակ, հանրապետության ժող. արտիստ Էդ. Թադեւոսյանի ղեկավարությամբ, կատարելապես գերեց հանդիսատեսին եւ հաստատեց Արամ Խաչատրյանի՝ մի առիթով Կոմիտաս քառյակին հայ երաժշտության գոհար բնութագրումը:

Քառյակի համերգային առաքելությունը հոգեւոր սնունդ տվեց հայրենիքից հեռու ապրող մեր հայրենակիցներին:

Բացի համերգային ծրագրից խումբը բազմաթիվ հանդիպումներ եւ զրույցներ ունեցավ հայ համայնքի ներկայացուցիչների հետ, որոնց ընթացքում շոշափվեցին հայրենիք-սփյուռք կապերի ներկա վիճակի, ատոմակայանի վերաբացման, Հայաստանի տնտեսության հզորության վերականգնման եւ այլ խնդիրներ:

Էմիրություններում ապրող հայերը, շնորհիվ իրենց աշխատասիրության, լեզվի իմացության, վայելում են տեղական իշխանությունների հարգանքն ու վստահությունը եւ իրենց լուման են ներդնում երկրի առաջադիմության գործում: Վերջին 20-25 տարիների ընթացքում էմիրություններում ապրող հայ ճարտարապետներ Պերճ Աբրահամյանի, Վարդան Ինգիլիզյանի, Անդրանիկ Ղազարյանի (վերջինս ավարտել է Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտը) նախագծերով կառուցվել են բազմաթիվ արդիական բնակելի եւ պետական շենքեր: Կան նաեւ հայտնի ձեռնարկատերեր, խոշոր ընկերության ներկայացուցիչներ, բանկային եւ առեւտրի բնագավառի աշխատողներ, որոնք իրենց հիմնական աշխատանքին զուգահեռ զբաղվում են ազգային, հասարակական գործունեությամբ՝ ջանալով հնարավորինս սերտացնել կապերը հայրենիքի հետ:

Շատերը համախմբված են Աբու Դաբիի մշակութային ընկերակցության շուրջը: Ստեղծումից Վաչե Բասմաջյանի գլխավորությամբ ընկերակցության գործուն անդամներ Անդրանիկ Ղազարյանը, Թորոս Բալյանը, Հարութ Գրիգորյանը, Զարեհ Թորոսյանը ամիսներ առաջ մեծ աշխատանք տարան Կոմիտաս քառյակի հյուրախաղերի առիթով՝ ժամանակին պատրաստեցին բարձրորակ գովազդային նյութեր, համերգների ծրագրեր, հետամուտ եղան, որ համերգները լուսաբանվեն տեղի արաբական եւ անգլիական թերթերում:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

Չեմպիոնը ձեռքից բաց թողեց հաղթանակը

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ՀՀ անգումային մրցաշար
Առաջին ենթախումբ
7-րդ տուր

ՀՄՄ-«Շիրակ»	3-3
«Ագնավուր»-«Զանգեզուր»	1-2
«Ցեմենտ»-«Երազանք»	3-2

Առաջին ենթախմբի թիմերը, ինչպես հայտնի է, մեկ տուրով հետ են 2-րդ ենթախմբից: Նախօրեին նրանք անցկացրին 7-րդ տուրի հանդիպումները: Ուշադրության կենտրոնում էր Երևանի «Նաիրի» մարզադաշտում տեղի ունեցած ՀՄՄ-«Շիրակ» հանդիպումը: Նախ ուրախալին այն էր, որ Հայաստան-Մակեդոնիա հանդիպման ժամանակ բավական լուրջ վնասվածք ստացած «Շիրակի» ավագ Հարություն Վարդանյանն արագորեն ապաքինվելով կարողացել է դուրս գալ մրցասպարեզ: Դա նշանակում է, որ տաղանդավոր ֆուտբոլիստը կկարողանա մասնակցել հունիսի 7-ին Սեվիլիայում կայանալիք Եվրոպայի առաջնության Իսպանիա-Հայաստան պատասխան հանդիպմանը: Թվում էր, նրա ներկայությունը ՀՄՄ-ի հետ խաղում կօգներ ընկերներին և վերջապես «Շիրակը» դուրս կգա կախարդական շրջանից: Համենայնդեպս հյուրերը շատ ակտիվ սկսեցին խաղը և արդեն առաջին րոպեին չեմպիոնին հաջողվեց բացել հաշիվը: Աչքի ընկավ Սամվել Նիկոլյանը: Սակայն 6-րդ րոպեին Էմիլ Մեսրոպյանը վերականգնեց հաշվի հավասարակշռությունը: 2-րդ խաղակեսի 55-րդ րոպեին Նիկոլայ Եփրանոսյանը կենտրոնից անհասկանալի անգամով կրկին առաջ մղեց «Շիրակին»: Իսկ 70-րդ րոպեին, երբ Սամվել Նիկոլյանին կոպտորեն զգեցին տուգանային հրապարակում և մրցավարը նշանակեց 11 մետրանոց հարված ու Հարություն Վարդանյանը հաշիվը դարձրեց 3-1, թվում էր, հաղթանակը կասկած չի հարուցում: Սակայն ՀՄՄ-ի ֆուտբոլիստները դրսևորելով բարոյակամային բարձր հատկանիշներ, ուժեղ ճնշում գործադրեցին չեմպիոնի դարպասի վրա և կարողացան փրկել խաղը: 80-րդ րոպեին Էմիլ Մեսրոպյանը երկրորդ անգամ գրավեց «Շիրակի» դարպասը, իսկ 89-րդ րոպեին անկյունից հարվածով հանդիպմանը վերջակետ դրեց Արկադի Դոխոյանը: ՀՄՄ-ն, որը պայքարում է ուժեղագույն խաղակում իր տեղն ամրապնդելու համար, կարևոր միավոր վաստակեց, իսկ «Շիրակն» իր հերթին ձեռքից բաց թողնելով հաղթանակը, շարունակում է մնալ կախարդական շրջանում: Թվում է, թիմն այնուամենայնիվ գերհոգնած է: Չպետք է մոռանալ, որ «Շիրակը» ԱՊՀ չեմպիոնների գավաթի խաղարկությանը մասնակցելու համար շատ շուտ սկսեց նախապատրաստվել մրցաշրջանին և այն էլ արագ բափով: Համոզված ենք, որ շուտով գյումրեցի ֆուտբոլիստները կհաղթահարեն դժվարությունները և կրկին կմտնեն մարտական մարզավիճակի մեջ: Կարևոր ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությանը լավ վիճակում ներկայանալն է, որի համար անհրաժեշտ ժամանակ կա:

Նոյեմբերյանում «Զանգեզուրը» խիստ կարևոր հաղթանակ տարավ «Ագնավուրի» նկատմամբ և դեռ հույսեր է փայփայում մտնելու ուժեղագույն խմբակ: 70-րդ րոպեին 11 մետրանոց հարվածով «Զանգեզուրին» առաջ մղեց Անգոյանը: 5 րոպե անց 11 մետրանոց նշանակվեց արդեն «Զանգեզուրի» դարպասին: «Ագնավուրից» անկյունից հարվածով աչքի ընկավ Խասխիկյանը: Երբ հանդիպման ավարտին մնում էր 2 րոպե, հյուրերին հաղթանակ բերեց Մանուցյանը: Զգուշացվեցին Բուլղադարյանը («Ագնավուր») և Էլյազյանը («Զանգեզուր»):

«Ցեմենտ»-«Երազանք» խաղի հերոսը դարձավ Սերգեյ Հայրբաբամյանը, որը 3 անգամ գրավեց «Երազանքի» դարպասը: Հյուրերից մեկական գնդակ խփեցին Արկադի Հակոբյանն ու Սասուն Սարգսյանը: Զգուշացվեցին Արմենակ Աբրահամյանը («Ցեմենտ») և Արթուր Ղահրամանյանը («Երազանք»): Հանդիպման լավագույն խաղացողներ ճանաչվեցին Սերգեյ Հայրբաբամյանը («Ցեմենտ») ու Սասուն Սարգսյանը («Երազանք»):

Այսօր 2-րդ ենթախմբի թիմերը կանցկացնեն 8-րդ տուրի հանդիպումները: Հատկապես մեծ հետաքրքրություն է առաջացնում ՀՄԸՄ-«Արարատ» մրցավեճը, որը ժամը 17-ին տեղի է ունենալու «Նաիրի» մարզադաշտում: «Արագածը» կընդունի «Կոտայքին», իսկ «Կոտայք-2»-ը «Վանին»:

1-ին ենթախմբի աղյուսակը մայիսի 24-ի դրությամբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շիրակ	7	5	2	0	19-5	17
2. Ցեմենտ	7	4	1	2	16-8	13
3. Ագնավուր	7	4	0	3	10-11	12
4. ՀՄՄ	7	2	3	2	7-8	9
5. Զանգեզուր	7	1	2	4	7-19	5
6. Երազանք	7	0	2	5	3-12	2

ՇԱԽՄԱՏ

Հիմա էլ Անաստասյանն ու Ասլանյանը առաջատարների մեջ

ԳԱԳԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Անկարա
Հատուկ «Ազգի» համար

Թուրքիայի մայրաքաղաքում շարունակվող շախմատի կանանց և տղամարդկանց աշխարհի առաջնությունների եվրոպական 5-րդ գոտու փնջային մրցաշարերում տեղի ունեցան 7-րդ տուրի հանդիպումները: Տղամարդկանց մրցաշարում երևանցի գրոսմայստեր Սմբատ Լպուտյանը հանդիպեց երկու առաջատարներից մեկի՝ թբիլիսցի գրոսմայստեր Գեորգաձեի հետ և ցավալի պարտություն կրելով, փաստորեն զրկվեց հաջորդ փուլ դուրս գալու հնարավորությունից: Փոխարենը գերազանց խաղաց Հայաստանի բազմակի չեմպիոն, միջազգային գրոսմայստեր Աշոտ Անաստասյանը, որը հաղթելով Հարավսլավիայի ներկայացուցիչ Մասուլովիչին, վաստակեց 4,5 միավոր և հիմա բաժանում է 3-4-րդ տեղերը: Արտաշես Մինասյանը ոչ ոքի խաղաց Վրաստանի ներկայացուցիչ Ջանջղավայի հետ: Միավորը կիսեցին նաև միմյանց հետ խաղացած երևանցի մյուս երկու մասնակիցները՝ Վիգեն Միրումյանն ու Արսեն Եղիազարյանը: Մինասյանը վաստակել է 4 միավոր և դեռ հնարավորություններ է պահպանում մտնելու բաղձալի եռյակ: Մրցաշարային աղյուսակը կրկին գլխավորում են Գեորգաձեն և Հունաստանի ներկայացուցիչ Կոտրոնյուսը, որոնք վաստակել են 5,5-ական միավոր:

Կանանց մրցաշարի 7-րդ տուրում աշխարհի աղջիկների եռակի չեմպիոն Էլինա Դանիելյանը, որը առաջատարների թվում էր, ցավոք, զիջեց Հարավսլավիայի ներկայացուցիչ Նիկոլինին: Հաջող խաղաց Հայաստանի բազմակի չեմպիոնուհի, միջազգային վարպետ Լյուդմիլա Ասլանյանը, որը հաղթելով Կոստիչին (Հարավսլավիա), վաստակեց 4,5 միավոր և 7 առաջատարների թվում է: Արուսյակ Գրիգորյանը ոչ ոքի խաղաց Պողադուպուլոյի հետ (Հունաստան): Գրիգորյանը վաստակել է 3 միավոր: Հիշեցնենք, որ կանանց մրցաշարում առաջին 7 տեղ գրավողները միջփնջայինի ուղեգիր են ձեռք բերելու:

ՁՅՈՒԴՈ

Հոլանդացիներն ուժեղագույնն են

Անգլիայի Բիրմինգհեմ քաղաքում ավարտված ձյուդոյի Եվրոպայի առաջնությունում գերազանց հանդես եկավ Հոլանդիայի հավաքականը, որը շահելով 9 մեդալ, գրավեց առաջին տեղը: 2-րդ մրցանակին արժանացավ Գերմանիայի հավաքականը, որը վաստակեց 5 մեդալ: 3-րդ տեղը գրավեց մրցումների կազմակերպիչ երկիրը Մեծ Բրիտանիան: Ռուսաստանի հավաքականին բաժին հասավ 4-րդ տեղը: Ֆրանսիայի հավաքականը, որը մի քանի տարի առաջ իշխում էր Եվրոպայում, այս անգամ բավարարվեց միայն 5-րդ տեղով: Նրա շահած ութ մեդալներից միայն մեկն էր ոսկե: Վրաստանը, որը մոտ անցյալում ձյուդոիստների հզոր խումբ ուներ, նվաճելով բրոնզամեդալ երկու արժաբ, գրավեց 12-րդ տեղը: 20 երկրներ իրենց անունները գրանցեցին մեդալակիրների ցանկում:

Ձյուդոյի Եվրոպայի առաջնության մեդալակիր երկրները

	Ո	Ա	Բ	Ը
1. Հոլանդիա	3	1	5	9
2. Գերմանիա	2	2	1	5
3. Մեծ Բրիտանիա	2	1	4	7
4. Ռուսաստան	2	1	2	5
5. Ֆրանսիա	1	5	2	8
6. Բելգիա	1	1	3	5
7. Իսպանիա	1	1	1	3
8. Իտալիա	1	1	1	3
9. Լեհաստան	1	3	0	4
10. Ավստրիա	1	0	2	3
11. Հունգարիա	1	1	0	1
12. Վրաստան	0	2	0	2
13. Ռումինիա	0	1	0	1
14. Թուրքիա	0	0	2	2
15. Բելառուս	0	0	1	1
16. Բոսնիա	0	0	1	1
17. Բուլղարիա	0	0	1	1
18. Իսրայել	0	0	1	1
19. Պորտուգալիա	0	0	1	1
20. Ուկրաինա	0	0	1	1

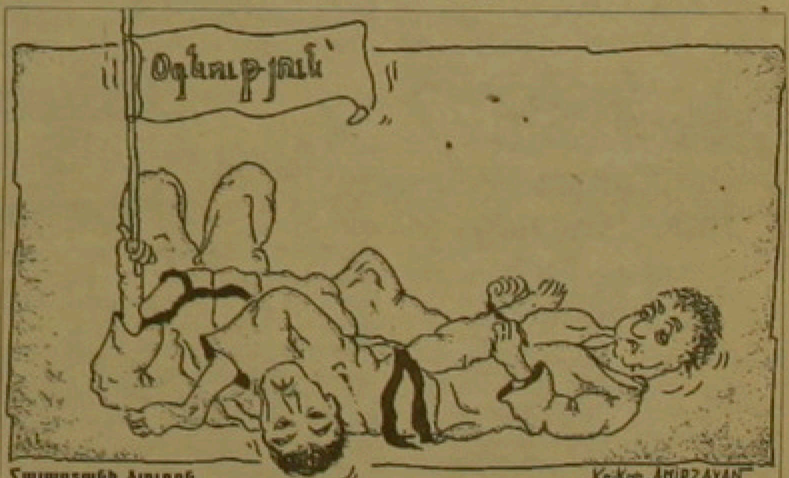

Հայաստանի ձյուդոն

ՍՊՈՐՏ

Բուլղարացի մարզասպան մարզիկ-մաֆիոզները

ԳՐԻԳՈՐ ՍԱՐԻՔՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

Ամեն ինչ սկսվեց մեկ տարի առաջ, երբ սպանեցին հունահռոմեական ըմբշամարտի Եվրոպայի չեմպիոն Ստեֆան Միրոսլավովին: Նրա մարմինը գտնվեց Սոֆիայի մի փողոցում, իր «Մերսեդես» մակնիշի մեքենայի մեջ: Եվրոպայի չեմպիոնի մարմինը ծակծկված էր ամեն տեղից: Նրան գնդակահարել էին: Ըստ պաշտոնական տվյալների, Միրոսլավովը գլխավորում էր մի հասարակություն, միաժամանակ լինելով մաֆիոզ մի խմբի ղեկավար, որն ըստ բուլղարական ոստիկանության, հավանաբար զբաղվում էր թմրադեղերի բիզնեսով:

Անցյալ օգոստոսին գնդակահարվեց Բուլղարիայի սպորտի նախարարության բարձր պաշտոնյա և Բուլղարիայի տեկվանդոյի ֆեդերացիայի նախագահ Ցվեսան Ցվեսանովը, որն իր հերթին ժամանակին հիմնել էր «Ձակտիտա» (պաշտպան) կոչված ֆիրման, որը վարձատրությամբ պաշտպանում էր Բուլղարիայի քաղաքացիներին: Ցվեսանովի հանցանքն այն էր, որ նա «պաշտպանել» էր հայտարարել իր նախկին բարեկամներին մարզիկներին, որոնք զբաղվում էին հանցագործություններով: Նրա սպանությունից մի քանի շաբաթ անց Սոֆիայի մի թաղամասում մարզիկների ավազակային երկու խմբեր իրար դեմ դուրս եկան ավտոմատներով: «Հանդիպումն» ավարտվեց նախկին չորս մարզիկների սպանությամբ: Եւս մի քանի շաբաթ անց դիսկոտեկներից մեկում տրոֆեսիոնալ մի մարդասպան գնդակահարեց բուլղար երկու ըմբիշների: Ապրիլի սկզբին բռնաշորությամբ զբաղվող երեք անձնավորություններ գողացված «Մերսեդես» Կալաշնիկով ավտոմատով հարձակվեցին «Ալֆա Ռոմեո» մակնիշի մի ավտոյում գտնվող ավազակային խմբի վրա: «Մերսեդեսի» մեջ գտնվող երեք անձինք սպանվեցին: 30-ամյա Վասիլի Իլիեւը, որը մարտի 1-ին ընտրվել էր Բուլղարիայի ըմբշամարտի ֆեդերացիայի նախագահ, գնդակահարվեց իր ռեստորանում: Երկու տարի առաջ Վասիլի Իլիեւը հիմնել էր մարմնականց պաշտպանության մի ֆիրմա: Նա հիմնել էր նաև ապահովագրական ընկերություն: Վասիլի Իլիեւը Բուլղարիայի ֆուտբոլի հավաքականի խաղացող Լյուբոսլավ Պենեւի հետ գնել էր նաև մի դիսկոտեկ: Նրանք էին պատկանում նաև supermarket տիպի մի քանի վաճառասեր: Վասիլի Իլիեւը այնքան էր հարստացել, որ պատրաստվում էր գնել նավը կրող մի նավ: Իլիեւը, օգտվելով սեփականաշնորհման օրենքից, պատրաստվում էր գնել նաև մի մեծ հյուրանոց-ռեստորան և Սև ծովի ափին զբոսաշրջիկների համար հսկա տեղ: Բայց նա իր ռեստորանում, ինչպես նշվեց, գնդակահարվեց ավտոմատով: Ոստիկանները հայտնաբերեցին 17 փամփուշտ:

Բուլղարիայում այս ամենը սկսվեց 1989-ին, երբ երկրի տնտեսությունն «անկախացավ» (կապիտալիստական դարձավ): Աշխատավայրերից դուրս նետվեցին բազմահազար բանվորներ և պաշտոնյաներ: Գործազուրկների թվում էին նաև բազմահազար մարզիկներ, որոնց կառավարությունն այլևս չէր օգնում: Նրանք աստիճանաբար սկսեցին զբաղվել հանցագործություններով, օգտվելով իրենց ֆիզիկական և մկանային լավ տվյալներից: Շուտով հանցագործ մարզիկները տիրեցին երկրի թմրադեղային բիզնեսին, ավտոների գողության շուկային, տոտոնիկներին և այն ոլորտներին, որոնք չնայած մեծ վտանգին, սակայն խոշոր գումարներ են բերում: Հարց է առաջանում, ի՞նչ է անում Բուլղարիայի ոստիկանությունը հանցագործության շղթան կտրելու համար, գրեթե ոչինչ: Ավելին, այս մարզիկները սիրված են ժողովրդի կողմից և ոստիկանությունը նախընտրում է «աչք փակել» ու միաժամանակ կաշառք վերցնել: Բուլղարիայի ներքին գործերի նախարարության բանբերը մամուլի ասուլիսներից մեկում հայտարարեց. «Ինչ որ կատարվում է Բուլղարիայում, շատ հեռու է 1930 թ. Չիկագոյի դեպքերից, որոնք ծանոթ են ամբողջ աշխարհին»: Ճիշտ է, վերը շարադրվածները կատարվում են Սոֆիայում և ոչ թե Չիկագոյում: Սակայն տարբերությունը միայն դա է:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Թանկարժեք գեղեցկուհիներ

Ամեն մի մարզաձևի ներկայացուցիչ թենիսիստների բախտը չունի: Այսպես, Մոնտե Կարլոյի թենիսի մրցաշարի հաղթողը ոչ միայն խոշոր գումար ստացավ, այլև բախտ ունեցավ այս երկու գեղեցկուհիների ձեռքերով ստանալ թենիսի մրցաշարի գավաթը:

Ուզում ենք ձեզ ծանոթացնել այս գեղեցկուհիների հետ: Ձախից Օֆելի Վինտերն է: Մի մանեկենուհի, որ Ֆրանսիայի M6 հեռուստակայանում եղանակային հաղորդումներ է վարում: Աջից հոլանդուհի մանեկենուհի «աստղ» Կարեն Մոլդերն է: Այս գեղեցկուհիներն ամեն մի ներկայացման կամ գավաթ հանձնելու համար տասնյակ հազարավոր դոլլարներ են ստանում: Այնպես որ, ոչ բոլորի բախտ ունեն շփվելու նրանց հետ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

օրվա հետքերով

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Արկադի Ղուկասյան. Վերջին փուլը «ուռուցիկի առաջընթաց քայլ է»

Ղարաբաղն Ադրբեջանից ակնկալում է ռազմագերիների ազատման պատասխան քայլեր

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 23 ՄԱՅԻՍ, ՄՆԱՐՔ. ԼՂՀ արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանը որպես «ուռուցիկի առաջընթաց քայլ» որակեց օրերս Մոսկվայում ավարտված ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման բանակցությունների հերթական ռաունդը: Նկատի ունենալով Ստեփանակերտում ժամը առաջի սում, նա հայտնեց, որ համաժողովի մասնակիցներին հաջողվել է համաձայնեցնել ներառվող խաղաղական համաձայնագրի որոշ կետեր: Բանակցությունների դրական դին է այն փաստը, որ կողմերը միաժամանակ քննարկեցին մի շարք հանգուցային հարցեր: Այսպես օրինակ, ըստ Ղուկասյանի, առաջին անգամ ԼՂՀ պատվիրակությունը հնարավորություն ստացավ ներկայացնելու իր տեսակետը Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի վերաբերյալ առաջարկելով այդ հարցի ամբողջական հիմնադրույթը: Ինչ վերաբերում է ոչ պակաս կարեւոր հիմնախնդրին Լեռնային Ղարաբաղի անվտանգության երաշխիքներին, ԼՂՀ արտաքին քաղաքական գերատեսչության ղեկավարն ընդգծեց ուժերի ստեղծված հավասարակշռությունը խախտելու անթույլատրելիությունը, որը, ինչպես գտնում է Ստեփանակերտը, հակամարտության գոտում արդեն ավելի քան մեկ տարի տեւող հրադադարի պահպանման հիմնական պայմանն է: Ուժերի այդ հավասարակշռության զոմարելիներից են նաեւ ղարաբաղյան զորքերի հսկողության տակ գտնվող տարածքները: Ուստի, ասաց նա, տարածքների հարցը պետք է քննել քաղաքական կարգավորման միմիայն ընդհանուր համատեքստում, որն իր հերթին հնարավոր կդառնա միայն կրակի դադարեցման ռեժիմի ամրապնդմանը նվիրված ռազմատեխնիկական հարցերի ծրարը լուծելուց հետո:

Անդրադառնալով գլխավոր գազամուղի վերջին պայթեցմանը, որը հերթական անգամ Հայաստանը զրկեց երկնագույն վառելիքից, նախարարն ասաց, որ այս փաստը կարող է միայն վկայել պաշտոնական Բաքվի կողմից բանակցությունները վարկաբեկելու փորձի մասին՝ նշմարվող առաջընթացի ֆոնի վրա, ցույց տալով դրանով իր անպատրաստությունը կառուցողական երկխոսության համար:

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը կրկին հավաստում է ռազմագերիների խնդրի վերջնական լուծման շուրջ Ադրբեջանի հետ բանակցելու իր պատրաստակամությունը: Այդ մասին այսօր հայտարարեց ԼՂՀ նախագահի մամուլի քարտուղար Ալեքսանդր Գրիգորյանը ՍՆԱՐՔի թղթակցի այն խնդրանքին ի պատասխան, որ մեկնաբանվեն իբր հայկական կողմի մեղքով այդ հարցում փակուղային իրավիճակի ստեղծման վերաբերյալ ադրբեջանական լրատվության միջոցների հաղորդումները:

Գրիգորյանի խոսքերով, «հայկական կողմ» ձեւակերպմամբ Ադրբեջանի ղեկավարությունը դարձյալ անհիմն նկատի է առնում նաեւ Լեռնային Ղարաբաղին, որը Բաքվի կամքից անկախ, հակամարտության ինքնուրույն կողմ է: Ուստի, ըստ մամուլի քարտուղարի, եթե խոսքը փակուղու մասին, այն ծագել է բացառապես Բաքվի իշխանությունների անհեռատեսության հետեւանքով, որոնք նախընտրում են ԼՂՀ-ում պահվող ադրբեջանցի ռազմագերիների հարցը լուծել Հայաստանի ղեկավարության հետ:

Նա հիշեցրեց, որ ավելի քան մեկամյա զինադադարի ընթացքում ԼՂՀ-ն քանիցս միակողմանիորեն Ադրբեջանին է հանձնել կալանված քաղաքացիների, այդ թվում ռազմագերիների: Վերջին անգամ Մեծ հաղթանակի հիսնամյակի նախօրեին Ստեփանակերտը միակողմանիորեն Ադրբեջանին հանձնեց 15 մարդ: Սակայն այս ամբողջ ժամանակամիջոցում ԼՂՀ-ի նկատմամբ Բաքվի պատասխան քայլեր այդպես էլ չեղան, ընդգծեց Գրիգորյանը: ■

ՏԱՄԱՌՈՏ

Նավթուղին կորոշվի հունիսի 12-ին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 23 ՄԱՅԻՍ, ՄՆԱՐՔ, BGI: Հունիսի 12-ին հայտնի կդառնա, թե ադրբեջանական նավթի տարանցման որ նախագծին նախապատվություն կտրվի: Այս մասին հաղորդել է վրացական BGI գործակալությունը, վկայակոչելով «Ramco Energy» շոտլանդական ֆիրմայի փոխնախագահ Մայքլ Գալկինին: Ընտրությունը կկատարվի գոյություն ունեցող երկու նախագծերից. ըստ դրանցից մեկի նավթն անցնելու է Ռուսաստանի տարածքով, իսկ ըստ մյուսի՝ Վրաստանի տարածքով: Ըստ BGI-ի, անգլիական «Բրիթիշ Փեթրոլեում» ֆիրմայի ներկայացուցիչը, որը մասնակցել էր մայիսի 23-ին Մեծ Բրիտանիայի էներգետիկայի նախարար Թիմ Էգարի եւ Վրաստանի փոխվարչապետ Օթար Պացացիայի հանդիպմանը, հայտնել է, թե պաշտպանում է Վրաստանի տարածքով նավթի փոխադրման գաղափարը:

Վաշինգտոնը կփորձի ռազմական օգնություն տրամադրել Վրաստանին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 23 ՄԱՅԻՍ, ՄՆԱՐՔ ԻՄԱ ՊՐԵՍ: «Վրաստան կատարած իմ այցի հիմնական նպատակն է ուսումնասիրել հանրապետության բանակի կազմավորմանն օժանդակելու հնարավորությունը», երեկ հայտարարեց ԱՄՆ զինված ուժերի միացյալ շտաբների կոմիտեի նախագահ, գեներալ Ջոն Մալիխազ Շալիկաշվիլին: Էդուարդ Շեւարդնաձեի հետ հանդիպման ժամանակ նա դրականորեն գնահատեց Մոսկվայի եւ Թբիլիսիի փոխհարաբերությունները, ընդգծելով Վրաստանի տարածքում ռուսական ռազմական հենակետերի տեղաբաշխման անհրաժեշտությունը:

Ճապոնիան Ռուսաստանին պարտք է 60 մլրդ դոլլար՝ Կոլչակի շնորհիվ

ՏՈԿԻՈ, 23 ՄԱՅԻՍ, ՄՆԱՐՔ ԻՄԱ ՊՐԵՍ: Տոկիոյում «Լիտերատուրնայա գազետայի» սեփական թղթակից Վալերի Նասարովը հայտնաբերել է եզակի փաստաթղթեր, որոնք վկայում են, որ ծագող արեւի երկիրը Ռուսաստանին պարտք է ավելի քան 60 մլրդ դոլլար («Լիտերատուրնայա գազետա», 24 մայիս): Բանն այն է, որ Կոլչակի կառավարությունը 1919 թ. ճապոնացիներին պատվիրել էր հրացաններ եւ ռազմահանդերձանք պատրաստել: Այն ժամանակ պատվերն այդպես էլ չկատարեցին: Մինչդեռ մուծված կանխավճարը մինչեւ օրս «պտտվում է» տեղական բանկերի, այդ թվում խոշորագույն «Բենք օֆ Տոկիո»-ի հաշիվներում: Իրավիճակը լրջանում է այն փաստի հետեւանքով, որ դեռ 70 տարի առաջ Ճապոնիայի կառավարությունը պետական էր ճանաչել այդ պարտքը:

ԻՏԱԼԻԱ

Սիլվիո Բեռլուսկոնին հերքում է կաշառակերության մեղադրանքները

Հակակաշառակերության դատական ներկայացուցչության եւ Իտալիայի նախկին վարչապետ Սիլվիո Բեռլուսկոնիի միջեւ ծագած հակամարտությունն էլ ավելի սուր բնույթ ստացավ շաբաթ օրը, երբ վերջինս պնդեց, որ կաշառատվության մե-

ղադրանքով Բեռլուսկոնիի դատավարությունն անորոշ տեղի ունենա, հաղորդում է մայիսի 22-ին «Նյու Յորք թայմզի» ֆաքսի ծառայությունը: Կիրակի օրը Բեռլուսկոնին ընդունել է, որ Ֆինինվեստ կոչվող իր գործարարական «կայսրությունը» կարող է որոշ վճարումներ կատարած լինել հարկային տեսուչներին, բայց այդ վճարումները նա որակել է «քոնի կորզումների տիպական օրինակներ», հավելելով, որ անազնիվ հարկային տեսուչներն են նրանց մղել այդ քայլին:

«Ֆինինվեստում այդ գործի հետ առնչվողներն ավելի շատ զոհեր են, քան կաշառակերներ» ասել է նա: 1989-91 թվերին հարկային տեսուչներին 194 հազար դոլլարի չափով կաշառք տված լինելու Բեռլուսկոնիին ներկայացված մեղադրանքն այլոց թվում անմնացորդ հայտնի է, որով դատական ներկայացուցչության անդամները փորձում են հիմնավորել նրա մեղավորությունը:

ՏԱՄԱՌՈՏ

Էբոլա համաճարակը բռնկվել է դեկտեմբերից

Միջ Զաիրում օրըստօրե ավելանում է էբոլա վիրուսային վարակով հիվանդացողների եւ մահացածների թիվը: Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության (ԱՀԿ) համապատասխան բաժնի գիտնականներն անցյալ կիրակի օրը հայտարարել են, որ իրենց կատարած ուսումնասիրությունների տվյալներով, համաճարակի սկիզբը կարելի է համարել 1994 թվի դեկտեմբերը, եւ ոչ թե նախապես կարծեցյալ մարտ ամիսը, հաղորդում է «Նյու Յորք թայմզի» ֆաքսի ծառայությունը մայիսի 22-ին: Սակայն, ԱՀԿ-ի ժնեւի գրասենյակի խոսնակը նշել է, որ տեղեկությունների պակասի հետեւանքով մասնագետները, այնուամենայնիվ, չեն կարողացել ճշգրտել, թե համաճարակը շարունակական բնույթ ունի, թե երկու (դեկտեմբեր եւ մարտ) առանձին բռնկումների հետեւանք է: Ըստ այդ գրասենյակի տվյալների, մինչեւ կիրակի օրը 137 վարակի, ներառյալ 101 մահացության, դեպքեր են արձանագրվել երկրում: Միայն վերջին մեկ օրվա ընթացքում (շաբաթից կիրակի) գրանցվել են 9 վարակի եւ 4 մահացության դեպքեր:

ՏՈԿԻՈ

Ճապոնացիները մեղադրում են իրենց դպրոցներին

Աում Սինրիկյո աղանդի անդամ եւ նրա ահաբեկչական գործողությունների մասնակից լինելու մեղադրանքով ձերբակալվածների թվում հայտնվել է Տոկիոյի բժշկական համալսարանի 26 տարեկան խոստումնալից եւ փայլուն ուսանող Քոիչի Իշիկավան, որն այժմ իր ընկերների հետ միասին, որոնք նույնպես բարձրորակ համալսարանների առաջատար ուսանողներ են, բանտախցում նստած սպասում է, թե ինչ անակնկալներ կմատուցի նրան ապագան, հաղորդում է «Նյու Յորք թայմզի» ֆաքսի ծառայությունը մայիսի 22-ին: Ինչպես հայտնի է, այդ աղանդի վրա է ընկնում գլխավոր պատասխանատվությունը Տոկիոյի մետրոյում տեղի ունեցած գազային պայթման, որին զոհ գնացին 12 եւ վիրավորվեցին ավելի քան 5000 մարդ: Մինչ Ճապոնիայի կառավարական համապատասխան մարմինները կքննարկեն պատահարի հետ կապված մանրամասները ու կփորձեն մեղմացնել տուժածների վիճակը, շատ գիտնականներ եւ դիտորդներ մատնացույց են անում երկրի դպրոցներին, որպես աղետի հիմնական օրրանի: «Ճապոնիան կարող է ունենալ աշխարհում փառաբանված ամենալավ տարրական կրթական համակարգերից մեկը, բայց քննադատների կարծիքով, այն ուսանողներին ավելի շատ սովորեցնում է անգիր անել, քան մտածել է սովորեցնում», գրում է «Նյու Յորք թայմզի» Տոկիոյի թղթակիցը: «Դա մեր կրթական համակարգում առկա խոր ճգնաժամի մասին է խոսում» մեջբերում է նա Տոկիոյում գտնվող Սոֆիա համալսարանի փիլիսոփայության դասախոս Ալֆոնս Դիկենին, որն այնուհետեւ շարունակում է. «Ճապոնիայի շատ ուսանողներ կլանում են ավելի ու ավելի շատ տեղեկություններ, բայց նրանք պարզապես չեն սովորում իմաստավորել մարդկային հիմնական այնպիսի արժեքներ, ինչպիսիք են պատասխանատվությունը մարդկային կյանքի եւ հարգանքը անհատի ազատության հանդեպ»: Կալանված լուրջ ու խելացի ուսանողներին մոլորվածներ համարելով, թղթակիցն ավարտում է իր լրատվությունը նրանց երբեմնի դասախոսներից Յոիչի Սասուգանի խոսքերով. «Գիտության բնագավառում այդ երիտասարդները պարզապես ժամանակ չունեն հանգստանալու: Նրանց պետք է ավելի շատ կարդալ գրականություն, (Շեքսպիր օրինակ), որպեսզի հասկանային մարդուն, նրա բնավորությունն ու էությունը»: ■

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է
ՀՈՂԱՄԱՍ-ԱՅԳԻ
500 քմ տարածությամբ,
Ջրաղբյուրի
2-րդ զանգվածում:
Տեղեկությունների
համար զանգահարել
58-18-41
հեռախոսահամարով:

ԱՆԻ.5
ՏՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ՖԻՐՄԱՆ
ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է
ԵՐԵՎԱՆ – ՄԻՆՍԿ ԲՐԵՍՏ – ՎԱՐՇԱՎԱ
ԱՄԵՆԱԷԺԱՆ ԳՆԵՐԸ ՄԵԶ ՄՈՏ ԵՆ
«Էրեբունի» հյուր., 1-ին մասնաշենք, 4-րդ հարկ, 456 սենյակ, հեռ.՝ 560506

SARTARABAD Co. LTD
«ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ՍՊԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է
ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ
ՕԴՈՎ ՉՎԵՐԹՈՎ
7 ՕՐՎԱ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹՅՈՒՆ
3 աստղանի հյուրանոց, էժանագին Լիբանանի
ոսկերչական իրեր, սնունդ, օրական 2 անգամ
14 ՕՐՎԱ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹՅՈՒՆ
3 աստղանի հյուրանոց
ԵՐԵՎԱՆ-ՍԻՐԻԱ
7 ՕՐՎԱ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹՅՈՒՆ
հյուրանոց, սնունդ
Անհատական վիզաների եւ այլ փաստաթղթերի ձեւակերպում եւ հաստատում Մոսկվայում:
«ԷՐԵԲՈՒՆԻ» հյուրանոց, 2-րդ մասնաշենք, 327 սենյակ: Հեռ. 565575
A STYLE

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Ինդեքս 69149. Պատվեր 1844 Տպաքանակը՝ 7000 Ստորագրված է տպագրության՝ 23. 05. 1995 Գինը՝ 40 դրամ

digitised by A.R.A.R.@